

ÉSZAK-DUNÁNTÚLI
VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG
GYŐR

Az írat elektronikus
írásbeli közlített másolat.

Győri Törvényszék	
Érkeztetés módja: személyesen kézbesítéssel küldve, postán/e-mailel/faxon érkezett	
Érkezett:	2020. Szept. 17.
Az ügyirat száma:	34-700.411/2020
Példány:	Mell.: db

Alkotmánybíróság
Budapest
Donáti utca 35-45.
1055

Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság

- alperesi beavatkozó -
- indítványozó -

képviselője:

dr. Papp Idikó
kamara jogtanácsos

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/01577-0/2020	
Érkezett: 2020. Szept. 17.	
Példány: 2	Kezelőiroda:
Melléklet: 10 db	db

alkotmányjogi panasz

- felperes - által

Járási Hivatal

- alperes - ellen

közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata iránt indult peres eljárásban

a Kúria - mint másodfokú bíróság - az ügy érdemében hozott Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (jogutód: Győri Törvényszék) által K.700.411/2020/3. számú végzésével kijavított K.27.384/2018/10. számú ítéletét helybenhagyó **Kf.V.39.162/2020/5. számú ítéletének, és a helybenhagyott elsőfokú ítéletre kiterjedő hatályú alaptörvény ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt**

Alkotmánybíróság
Budapest
Donáti utca 35-45.
1055

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság [redacted] 2.;
[redacted] mint az alperes
pernyerteséget előmozdítani kívánó **beavatkozó (jelen ügyben indítványozó)** [redacted]

[redacted] **alperes** által
[redacted] **Járási Hivatal** (9400 Sopron, Fő tér
5.) **alperes** ellen közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata tárgyában indult
perben a **Kúria** (1055 Budapest, Markó u. 16.) – **mint másodfokú bíróság – által a**
Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (9021 Győr, Árpád út 2., Jogutód: Győri
Törvényszék (9021 Győr, Szent István út 6.)) K.700.411/2020/3. számú végzésével
kijavított **K.27.384/2018/10. számú elsőfokú ítéletét helybenhagyó**
Kf.V.39.162/2020/5. számú ítéletének és a helybenhagyott elsőfokú ítéletre
kiterjedő hatályú alaptörvény ellenességének megállapítása és megsemmisítése
iránt

- Magyarország Alaptörvényének 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az
Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban Abtv.) 27.§ (1)
bekezdése alapján – jogi képviselője útján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjeszti elő.

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságtól, hogy az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést
érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentősége
miatt befogadni, és érdemben elbírálni szíveskedjék.

Kérjük megállapítani a **Kúria Kf.V.39.162/2020/5. számú másodfokú ítéletének, a**
Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság K.700.411/2020/3. számú
végzésével kijavított K.27.384/2018/10. számú elsőfokú ítéletére kiterjedő
hatállyal az alaptörvény-ellenességét, és az alaptörvény-ellenessége miatt az
Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 27.§-a és a 43.§-
a alapján a másodfokú eljárásban, valamint elsőfokon, az ügy érdemében meghozott
ítéletek **megsemmisítését.**

rendelkezésekre és a 332.§ (5) bekezdés előírásaira tekintettel az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében a perbe be kíván avatkozni.

Kérelmünkben jogi érdekként megjelöltük, hogy a tárgyi eljárásban érintett, a [REDACTED] részét képező ingatlanok a Magyar Állam tulajdonában és Igazgatóságunk vagyonkezelésében állnak, így azokra vonatkozóan a használat jogának törlése, vagy visszajegyzése érdemben befolyásolja az ingatlanokon fennálló vagyonkezelői jogunk gyakorlását. Továbbá a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (továbbiakban: Nvtv.) 11.§ (8) bekezdése értelmében a vagyonkezelőt megilletik a tulajdonos jogai, és terhelik a tulajdonos kötelezettségei, így a felperes használati jogának ingatlan-nyilvántartási törlése érdemben hat ki a tulajdonosi jogok gyakorlására is. Továbbá a használat jogának bejegyzését megalapozó 1975. évi szerződésekben Igazgatóságunk szerződő fél volt.

A Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2018. július 20. napján kelt K.27.384/2018/2. számú végzésével engedélyezte a perbe való beavatkozást. A Bíróság 2018. szeptember 19. napján és 2019. február 6. napján tárgyalást tartott.

Igazgatóságunk 2019. március 26. napján vette át (cégkapun keresztül) a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság tárgyi ügyben meghozott K.27.384/2018/10. számú ítéletét, melyben a felperes keresetének helyt adott, és az alperes által hozott, a használat jogának törléséről rendelkező földhivatali határozatokat hatályon kívül helyezte, és az alperest új eljárásra utasította, melynek keretében a földhivatal visszajegyzi a [REDACTED] használati jogát a [REDACTED] nádas művelési ágú ingatlanaira.

Igazgatóságunk a K.27.384/2018/10. számú ítélettel szemben annak rendelkezései alapján 2019. április 24. napján elektronikus úton felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához.

A Kúria 2020. február 19. napján kelt Kvf.VI.37.668/2019/5. számú végzésével az ügy iratait visszaküldte a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságra abból a célból, hogy a K.27.384/2018/10. számú ítéletet javítsa ki, tekintettel arra, hogy az ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

A Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jogutódja a Győri Törvényszék a Kúria Kvf.VI.37.668/2019/5. számú végzése alapján 2020. április 15. napján kelt K.700.411/2020/3. számú végzésével a K.27.384/2018/10. számú ítéletét kijavította, és megállapította, hogy az ítélet ellen fellebbezésnek van helye.

Igazgatóságunk a Győri Törvényszék K.27.384/2018/10. számú ítéletet kijavító K.700.411/2020/3. számú végzéséről 2020. április 15. napján elektronikus úton (cégkapun keresztül) értesült. A Győri Törvényszék kijavította a K.27.384/2018/10. számú ítélet téves jogorvoslati tájékoztató részét, és megállapította, hogy az ítélet ellen 15 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett fellebbezésnek van helye.

2020. április 22. napján Igazgatóságunk a Fővárosi Törvényszékhez címzett fellebbezést nyújtott be K.27.384/2018/10. számú ítélet ellen (cégkapun keresztül).

2020. június 8. napján Igazgatóságunk érdemi nyilatkozatot tett a másodfokú eljárásban a Fővárosi Törvényszékhez, melyben felhívta a figyelmet a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon folyamatban lévő 10.K.27.614/2019. szám alatti közigazgatási perben indult bírósági megkeresésre az Alkotmánybíróság által meghozott 11/2020. (VI.3.) AB határozatában foglaltakra, melynek rendelkezései érdemben kihatnak a K.27.384/2018/10. számú ítélet elbírálására is. A K.27.384/2018/10. számú ítéletben azért született a használat jogát törölő földhivatali határozatokat hatályon kívül helyezéséről döntés, mert az elsőfokú bíróság a Kúria európai uniós jogra tekintettel kialakuló fordított diszkrimináció elkerülésének elméletét alkalmazta, melyre azonban az Alkotmánybíróság 11/2020. (VI.3.) AB határozatában (a másodfokú eljárás időtartama alatt) kimondta, hogy téves értelmezés.

2020. augusztus 5. napján cégkapun a másodfokú ítélet kézbesítésével értesültünk arról, hogy a K.27.384/2018/10. számú ítélet elleni fellebbezésünket a Fővárosi Törvényszék helyett a Kúria bírálta el, mint másodfokú bíróság.

A Kúria 2020. július 2. napján kelt **Kf.V.39.162/2020/5.** számú ítéletével a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság **K.27.384/2018/10. számon hozott** (majd a jogutód Győri Törvényszék K.700.411/2020/3. számú végzésével kijavított) **elsőfokú ítéletét helybenhagyta.** A Kúria ezáltal a másodfokú ítéletével a 11/2020. (VI.3.) AB határozatában foglaltakkal szembehelyezkedett, és ismételten arra az Alkotmánybíróság által tévesnek nyilvánított európai uniós jog miatti „fordított diszkrimináció elkerülésére vonatkozó” elméletre hivatkozott, mely alapján a fellebbezésünket elutasította.

1.2. Kitérő a 11/2020. (VI.3.) AB határozat előzményeire, és a jelen üggyel való összefüggéseire:

2019. február 6. napján a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság tárgyi ügyben meghozott K.27.384/2018/10. számú ítéletével, a felperes keresetének helyt adott, és az alperes által hozott, a használat jogának törléséről rendelkező földhivatali határozatokat hatályon kívül helyezte, és az alperest új eljárásra utasította. Az alperes – az ítélet értelmében (mivel az a jogorvoslati tájékoztató részt kijavító végzés meghozatala előtt jogerősnek volt tekinthető) – megindította a használat jogának visszajegyzésére irányuló hatósági eljárást, ami arra irányult, hogy az ítéletnek megfelelően a földhivatal visszajegyzi a [REDAKT] használati jogát a [REDAKT] nádas művelési ágú ingatlanaira.

2019. április 8. napján a Soproni Járási Hivatal Földhivatali Osztálya 34642/2019.2015.01.10. számú végzésében felfüggesztette a használat jogának ingatlan-nyilvántartási visszajegyzése ügyében indult új hatósági eljárást, tekintettel arra, hogy 2019. január 11. napján hatályba lépett a Fétv. 108.§ (4)-(5) bekezdése, mely alapján megkereste az ügyészséget eljárás lefolytatása céljából.

Ezt az eljárás felfüggesztő végzést a [REDAKT] megtámadta, 2019. június 21. napján kelt keresetlevelével, így egy másik közigazgatási per kezdődött a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 10.K.27.614/2019. szám alatt.

2019. szeptember 25. napján kelt végzésével a Bíróság Igazgatóságunkat felhívta a perbelépés lehetőségére, mely alapján Igazgatóságunk érdekltként belépett 2019. október 10. napján. Ebben a perben a 2019. december 18. napján megtartott tárgyaláson a Bíróság tájékoztatta a feleket, hogy az eljárást felfüggeszti, és a

felfüggesztés tartama alatt kezdeményezi az Alkotmánybíróság előtt utólagos normakontroll iránti eljárás lefolytatását a Fétv. 108.§ (5) bekezdés a) pontjának alaptörvény-ellenessége kivizsgálása céljából.

Az Alkotmánybíróság 11/2020. (VI.3.) AB határozatában a Bíróság Fétv. 108.§ (5) bekezdés a) pontjának alaptörvény-ellenességére és megsemmisítésére irányuló indítványát elutasította és kimondta, hogy a Fétv. 108.§ (1) (4) (5) bekezdéseinek alkalmazását nem mellőzheti – európai uniós jogi érintettség hiányában – a Bíróság az eljárása során. Ami azt jelenti, hogy a földhivatal jogszerűen járt el, amikor alkalmazta a Fétv. rendelkezéseit, mert azokat a bíróságnak is alkalmaznia kell.

Igazgatóságunk a fentiekre tekintettel a Kúria, mint másodfokú bíróság Kf.V.39.162/2020/5. számú másodfokú ítéletét, és a Kúria ítéletével helybenhagyott a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság K.27.384/2018/10. számú elsőfokú ítéletét is alaptörvény-ellenesnek tartja.

I/2. A jogorvoslati lehetőségek kimerítése, az AB hatásköre

Igazgatóságunk a fentiek alapján eleget tett az alkotmányjogi panasz eljárás megindításához szükséges feltételnek, mely szerint alapvetően a rendes jogorvoslati lehetőségeket ki kell meríteni. A Kf.V.39.162/2020/5. számú ítélet rendelkező része értelmében az ítélet ellen további jogorvoslatnak helye nincs. Ezen kívül a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 116.§ d) pontja értelmében a Kúria határozata ellen felülvizsgálatnak nincs helye, melyre az ítélet Záró rész (34) bekezdése hivatkozik. Az ügyben perújítás kezdeményezésére nem került sor.

Az előzményekben bemutatott, a használat jogát visszajegyző földhivatali eljárást felfüggesztő végzés bírósági felülvizsgálatával kapcsolatos, a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 10.K.27.614/2019. szám alatt folyamatban lévő per kimenetele érdemben nem befolyásolja a jelen indítvány alapjául szolgáló közigazgatási pert, mert ez a per jogerősen lezárult. Továbbá éppen a jelen alkotmányjogi panasszal megtámadott ítélet sorsa lehet befolyással a folyamatban lévő ügyre. A folyamatban lévő per bemutatására azért került sor, hogy a T. Alkotmánybíróság teljes képet kapjon a tárgyi ügy előzményeiről, és az ügyben történt bírósági megkeresés képezte alapját a 11/2020. (VI.3.) AB határozat meghozatalának, melyet kiemelkedően fontosnak tartunk a jelen ügy megítélése szempontjából.

Az AB hatáskörét megalapozza: Magyarország Alaptörvényének (2011. április 25.) 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 27. §-a.

I/3. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

2020. augusztus 5. napján érkezett elektronikus úton Igazgatóságunkhoz a Kúria Kf.V.39.162/2020/5. számú ítélete, így az alkotmányjogi panasz megindítására nyitva álló 60 napos határidő (2020. október 4. napjára esik) megtartásra került. Az indítványunk megfelel az Abtv. 30.§ (1) bekezdésében foglaltaknak.

I/4. Az indítványozó érintettségének bemutatása

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (továbbiakban: Nvtv.) 1.§ (2) bekezdés a) pontja, a 4.§ (1) bekezdés e) pontja és az 1. sz. melléklet A)/II./3. pontja alapján a [REDACTED] az állam kizárólagos tulajdonába tartozik, forgalomképtelen nemzeti vagyon.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (Vgtv.) 3. § (1)-(2) bekezdése szerint az állam tulajdonában lévő vizek vagyonkezelését a vízügyi igazgatóságok végzik:

(1) A vizekkel és a vízi létesítményekkel összefüggő állami feladatok körében az igazgatási tevékenységeket (a továbbiakban: vízügyi igazgatás) a vízügyi igazgatási szervek végzik.

(2) Törvény eltérő rendelkezése hiányában, valamint a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény hatálya alá tartozó vízellátási létesítmények és a nyári gátak kivételével a vízügyi igazgatási szervek látják el

a) az állami tulajdonban lévő vizek és vízellátási létesítmények, a felszín alatti vizek víztartó képződményeinek és a felszíni vizek medreinek vagyonkezelését,

b) az állami tulajdonban lévő vízellátási létesítmények üzemeltetését, fenntartását és fejlesztését.

Az Nvtv. 11.§ (8) bekezdése szerint: *A vagyonkezelőt megilletik a tulajdonos jogai, és terhelik a tulajdonos kötelezettségei.*

A Vgtv. 14.§ (7) bekezdése szerint az állam kizárólagos tulajdonában lévő természetes vizek medrében található nádasok vízminőség-védelmi nádgazdálkodásáról a meder kezelője, azaz Igazgatóságunk köteles gondoskodni.

A vizek és a közcélú vízellátási létesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról szóló 120/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet 9.§ (1) bekezdés b) pontja, valamint a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 7.§ (3) bekezdés e) pontja is előírja, hogy a területi vízügyi igazgatóság felelős a vizek medrében található nádasok vízminőség-védelmi nádgazdálkodásáért, amire a természetben a jelen perrel érintett használat joga kiterjed.

A tárgyi ügy alapjául szolgáló ingatlan-nyilvántartási hatósági eljárásban az Inyvtv. 25.§ (2) bekezdése alapján Igazgatóságunkat az ügyfél jogállása illeti meg.

A tárgyi ügyben folyamatban volt elsőfokú bírósági eljárásban az alperesi beavatkozó szerepét töltöttük be. Perbeli legitimációnkat a régi Pp. 54.§ 55.§ 56.§-ban foglalt rendelkezések és a 332.§ (5) bekezdés előírásai alapozzák meg, melyekre tekintettel alperesi beavatkozó szerepünket a bíróság engedélyezte. Ennél fogva pedig keresetösségi jogunk is alátámasztottnak tekinthető, hiszen jogi érdekünk fűződik az ügy kimeneteléhez.

Igazgatóságunk az Abtv. 27.§ (1) bekezdése, és a (2) bekezdés c) pontjában foglalt feltételre tekintettel az egyedi ügyben érintett szervezetként jogosult alkotmánybírósági panasz benyújtására.

I/5. Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Álláspontunk szerint a Kúria Kf.V.39.162/2020/5. számú ítélete és a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság K.27.384/2018/10. számú ítélete sérti Magyarország Alaptörvényének (2011. április 25.) alábbi rendelkezéseit:

- **ellentétes az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésével:**

„AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.”

- **sérti az Alaptörvény I. cikk (2) bekezdését:**

„Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.”

- **továbbá sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését:**

„Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”

- **ellenétes az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével:**

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

- **ellenétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével:**

„ Mindenkinél joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Álláspontunk szerint a fenti alaptörvényi rendelkezések megsértése miatt a Kúria Kf.V.39.162/2020/5. számú ítéletének a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenessége megállapítható.

Továbbá alaptörvény-ellenesség fennáll abban a vonatkozásban is, hogy az Alkotmánybíróság 11/2020. (VI. 3.) AB határozatában hivatalból eljárva megállapította, hogy a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény 108. § (1), (4) és (5) bekezdése alkalmazásánál az Alaptörvény B) cikkéből, E) cikk (2) és (3) bekezdéséből, valamint az R) cikk (1), (2) és (4) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság európai uniós jogi érintettség hiányában a magyar

jog alkalmazását nem mellőzheti. A Kúria a hivatkozott AB határozat meghozatalát követően azzal szembehelyezkedő jogértelmezést alkalmazott, a Fétv. 108. § (1) bekezdésének a magyar jogban való alkalmazását uniós jogi érintettség hiányában mellőzi, annak ellenére, hogy az Alkotmánybíróság jogértelmezése szerint az állami tulajdonú ingatlanon magyar cég javára fennálló használat joga esetében nem beszélhetünk uniós jogi érintettségről.

A Kúria álláspontunk szerint az alaptörvény által megszabott jogszabály értelmezési tartományt megsérti egyedi döntésével. Mellyel sérül az Alaptörvény B) cikke, E) cikk (2) (3) bekezdése az R) cikk (1) (2) (4) bekezdése, az Alaptörvény 28. cikke is. Az alaptörvény-ellenes jogértelmezésével pedig Igazgatóságunk számára a fent hivatkozott (felsorolt) alapjogi sérelmet okozza.

Alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tarjuk tehát a nyilvánvalóan alkotmányellenes jogértelmezés egyedi ügyben való alkalmazásának kivizsgálását.

Arra vonatkozóan, hogy jelen alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésre hívja fel a figyelmet, a határozottság követelményének megfelelően részletes indokolást adunk elő a jelen alkotmányjogi panasz II. pontjában.

II. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

II/1. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Álláspontunk szerint a Kúria Kf.V.39.162/2020/5. számú ítélete és a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság K.27.384/2018/10. számú ítélete sérti az Magyarország Alaptörvényének (2011. április 25.) alábbi rendelkezéseit:

- **Alaptörvény I. cikk (1) bekezdés /alapvető jogok tiszteletben tartása/**
- **Alaptörvény I. cikk (2) bekezdés /alapvető jogok elismerése/**
- **Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés /a tulajdonhoz való jog/**
- **Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés /a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog/**
- **Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés /a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog/**

A Kúria ítéletének alaptörvény-ellenes értelmezéséből adódóan Igazgatóságunknak, mint az állami tulajdonú [REDAKT] vagyonkezelőjének, fent nevezett alapjogai sérülnek azzal, hogy a [REDAKT] t. javára a törvény erejénél fogva megszűnt használat joga az ítélet folytán visszajegyzésre kerül a [REDAKT] nádas művelési ágú ingatlanaira vonatkozóan az ingatlan-nyilvántartásba. A használata joga (mint a természetben nádaratási jogként realizálódó jogosultság) korlátozza az Igazgatóságunkat megillető tulajdonosi jogokat. A vonatkozó eljárásokban pedig megfoszt minket a tisztességes bírósági és hatósági eljáráshoz való jogunktól, és mindezek révén az alapvető jogaink tiszteletben tartása, és elismerése sem valósul meg.

A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének részletes indokolását a II/2-II/7. pontok tartalmazzák.

II/2. Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének sérelme /a tulajdonhoz való jog/

Igazgatóságunk álláspontja szerint az alperes jogszerűen járt el, mikor a Fétv. 108. § (1) bekezdése alapján megszünt (a korábban felperest megillető) használat jogát az Inyvtv. 94. § (5) bekezdése alapján 2014. december 31. napjáig hivatalból törölte a Fertő tó nádas művelési ágú ingatlanainak tulajdoni lapjáról.

Ezt támasztja alá az 11/2020. (VI. 3.) AB határozat is, amely megállapította, hogy a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (Fétv.) 108. § (1), (4) és (5) bekezdése alkalmazásánál az Alaptörvény B) cikkéből, E) cikk (2) és (3) bekezdéséből, valamint az R) cikk (1), (2) és (4) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság európai uniós jogi érintettség hiányában a magyar jog alkalmazását nem mellőzheti. Valamint az Alkotmánybíróság a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény 108. § (5) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

Ezzel szemben azonban a másodfokon helybenhagyott elsőfokú ítélet is az alábbi megállapításokra jut:

Az Európai Unió Bíróságának 2018. március 6. napján kelt ítélete, melyet a C-52/16. és a C-113/16. sz. egyesített ügyekben hozott, megállapította, hogy a használati, haszonélvezeti jogok törlésére vonatkozó nemzeti szabályozás a tőke szabad mozgásával ellentétes. Bár jelen ügyben a tőke szabad mozgásának elve nem releváns, a Kúria korábbi döntéseire tekintettel a magyar állampolgárok ügye ugyan belső jogi helyzetnek minősül, ha azonban az EUB ítéletének megállapításai kizárólag az uniós jogi érintettségű ügyekben érvényesülhetnének, az fordított irányú hátrányos megkülönböztetést jelentene.

A Kúria Kf.V.39.162/2020/5. számú másodfokú ítélet [24] bekezdése szerint: *A Kúria a kialakított kúriai gyakorlattal a rendelkezésekkel és azok indokolásaival egyetért, amelyek lényege a következő (Kfv. III.37.410/2018/6. számú ítélet [21]- [26] bekezdései)*

Álláspontunk szerint a jelen alkotmányjogi panasszal megtámadott döntés az Alkotmánybíróság hivatkozott 11/2020. (VI. 3.) AB határozatát megalapozó per alapügyének tekinthető perben született, ezért annak rendelkezései közvetlenül kihatnak a jelen ügy értelmezésére, így a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság K.27.384/2018/10. számú ítélete, és az azt helybenhagyó Kf.V.39.162/2020/5. számú másodfokú ítélet is alaptörvény-ellenes.

Úgy véljük, hogy az Alkotmánybíróság 11/2020. (VI. 3.) AB határozatában, nem csak a megkeresés alapjául szolgáló ügyet (10.K.27.614/2019. számú per) vizsgálta határozatában, hanem a 10.K.27.614/2019. számú per alapját és jelen ügy lényegét képező K.27.384/2018/10. számú ítélet jogszerűségének vizsgálatához is fontos megállapításokat tesz.

Az Alkotmánybíróság 11/2020. (VI. 3.) AB határozat 28. és a 34-37. pontjai szerint:

[28] *E Eszerint a Fétv. módosítása a SEGRO-ügyben hozott ítélet után felmerült kérdést dönt el törvényhozói értelmezéssel. A SEGRO-ügyben hozott ítélet nem vizsgálta az 1992 előtti magyar jogot, és nem vizsgálta azt sem, hogy a régi Ptk. használati jogról szóló rendelkezése (165. §) hogyan alkalmazható ingatlanra, és ezen belül vonatkozik-e a mezőgazdasági földekre. A régi Ptk. 165. §-a az Európai Unió Bíróságának ítéletében nem szerepel. Tételes jogi háttér nélkül abból következtettek arra, hogy gazdaság társaság szerezhette üzem, üzleti célra termőföldet, hogy ezt a tilalmat 2002. január 1-től kifejezetten tartalmazta a földtörvény. Másrészt a Fétv. új szabályai az ítéletnek töreksenek eleget tenni azzal, hogy bírósági útra terelik a csalárdnak tartott szerződések megítélése körüli vitát.*

[34] *Figyelmet érdemel, hogy a „Bizottsági értelmező közlemény a termőföld megvásárlása és az uniós jog kapcsolatáról (2017/C 350/05)” elnevezésű irat szintén abból indul ki, hogy a használati vagy ellenőrzési jog a földvásárlással azonos fogalom. A termőföld hasznélvezeti vagy használati joga a konkrét tartalmától függően a tulajdonosi pozíciót megközelítő jogosultságokat biztosít a hasznélvező, használó számára. Ezért lehetett alapos okkal feltételezni, hogy a termőföldön fennálló hasznélvezeti, használati jogok ex lege törlése az ingatlannyilvántartásból, a tulajdonszerzési tilalom megkerülése elleni védekezés. Életszerű, hogy az évtizedekre szóló vagy „örökös” használati jog a tulajdon szerzését készíti elő a csatlakozási szerződés által biztosított átmeneti időszak lejártát követően.*

[35] *A tilalom megkerülésére szolgált egy, a régi Ptk. értelmezésétől függően létező joghézag felhasználása, vagy a régi Ptk.-ban implicit létező tilalom figyelmen kívül hagyása.*

[36] *A tulajdonszerzési tilalom megkerülésére irányuló gyakorlat elleni fellépést említi az Abh. is. Eszerint „szükséges volt rendelkezni a közbeszédben az ún. »zsebszerződéseként« emlegetett jogi konstrukciók hatályosulásának megakadályozásáról, arról tehát, hogy a korábbi tulajdonszerzési tilalmak és korlátozások megkerülésére létesített jogviszonyok alapján ne lehessen tovább jogot, követelést vagy bármely igényt érvényesíteni.”*

[37] *Jóllehet, a Fétv. 108. § (1) bekezdése hatályban van, a SEGRO-ügyben hozott ítéletet követően a 108. § kiegészült. Ennek része az az előírás, amely már kifejezetten a korlátozást tartalmazó tilalom megkerülésére létrejött megállapodásokra vonatkozik. Eszerint a hatóságnak meg kell keresnie az ügyészt a szükséges eljárás lefolytatása.*

Az Alkotmánybíróság értelmezése teljes mértékben összhangban van az Igazgatóságunk által a per során kifejtett jogszabály értelmezéssel, mely szerint a Fétv. 108.§-ában foglalt rendelkezéseknek az volt a célja, hogy a korábbi tulajdonszerzési tilalmak és korlátozások megkerülésére létesített jogviszonyok alapján ne lehessen a továbbiakban igényt érvényesíteni. Továbbá Igazgatóságunk a per során hangsúlyozta az Alkotmánybíróság a 25/2015 (VII.21.) AB határozatában foglaltakat, azaz azt, hogy a Fétv. 108.§-a az Alaptörvénnyel összhangban állónak találtatott, tehát azt nem lehet a bírósági eljárás során figyelmen kívül hagyni. Ezen álláspontunk helyességét az Alkotmánybíróság 11/2020. (VI. 3.) AB határozatban megerősítette, és alátámasztotta.

[50] *„Nem lehet kizárni, hogy a bírósági felülvizsgálat során is a Fétv. új szabályát alkalmazni kell.”*

[53] *A Kúria az ítélet alapján az 5/2019. számú közigazgatási elvi határozatban megállapította, hogy a Fétv. 108. § (1) bekezdése ellentétes az uniós joggal, ezért az uniós jog elsőbbségének elvéből következően az uniós joggal ellentétes tagállami*

szabályozást figyelmen kívül kell hagyni, nem lehet alkalmazni. A Kúria 11/2019. számú közigazgatási elvi határozata pedig a Fétv. 108. § alkalmazását kiterjesztette a nem európai uniós jogi érintettségű helyzetekre is. A Fétv. 108. § (1) bekezdése alkalmazásának a mellőzése – a kúriai elvi határozatok ezt írják elő – konkrét esetekben akadály lehetne az Alkotmánybíróság jelen ügyben hozott, az indítványt elutasító döntése érvényesülésének. A Kúria elvi határozatai minden bíróság által kötelezően alkalmazandók, 2020. július 1-jét követően, mint közétett határozat, a Kúriát is kötelezi. **Tekintettel arra, hogy a Fétv. 108. § (1) bekezdése jelenleg hatályban lévő törvény, az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek, az Alkotmánybíróság a jelen ügyben szükségesnek látja feloldani azt az ellentmondást, amely az uniós jog elsőbbsége és az Alaptörvény R) cikk (1) és (2) bekezdése között a bírói értelmezések következtében kialakult.**

[54] Az Alkotmánybíróság a 2/2019. (I. 23.) AB határozatban már megállapította, hogy az európai uniós jog kötelező ereje nem magától ered, hanem az Alaptörvény E) cikkén alapul, és nem írja felül az Alaptörvény R) cikk (1) bekezdését, amely szerint „[a]z Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.” A határozat indokolásának [24] bekezdése szerint „[m]int ezen szerződések urai, a tagállamok nemzeti, érvényesülésről szóló aktusai, végső soron a tagállami alkotmány keretei határozzák meg azt, hogy az uniós jog az adott tagállamban mennyiben élvez elsőbbséget a tagállam saját jogával szemben.” Az Alaptörvény E) cikk (3) bekezdése értelmében az Európai Unió joga megállapíthat általánosan kötelező magatartási szabályt. Ezeket általános jelleggel alkalmazni kell, és az Európai Unió Bíróságának az értelmezését is el kell fogadni a fenti keretek között.

[55] 2. Az Európai Bíróság SEGRO-ügyben hozott ítélete az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 63. cikkét alkalmazta. Eszerint „[a]z EUMSZ 63. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló tagállami szabályozás, amelynek értelmében a mezőgazdasági földterületen korábban létesített olyan haszonélvezeti jogok, amelyek jogosultjai e földterületek tulajdonosának nem közeli hozzátartozói, a törvény erejénél fogva megszűnnek, és azokat az ingatlan nyilvántartásból törölni kell.” Az ítéletet olyan ügyben hozták, amelyben lényeges elem volt a tőke szabad áramlása a tagállamok között, továbbá külföldi háttérű gazdasági társaság volt érintett a konkrét ügyben. **Az ebben az ügyben érintett használati jog kérdése ugyanakkor nem képezte a SEGRO-ügy tárgyát.**

Az elsőfokú bíróság a döntését kifejezetten a Kúria ítéleteire alapította, amely ítéletek jogértelmezését a [REDACTED] használati joga vonatkozásában az Alkotmánybíróság 11/2020. (VI. 3.) AB határozata a fentiek szerint tévesnek minősített, ennek ellenére a Kúria másodfokú ítéletében az alkotmányos jogértelmezéssel szemben a korábbi jogértelmezéséhez ragaszkodva, a jelen ügyben továbbra is fenntartja a „fordított diszkriminációval” kapcsolatos érvelését.

Igazgatóságunk nem ért egyet a Kúria 11/2019. számú közigazgatási elvi határozatából eredő kiterjesztő értelmezéssel. Úgy véljük megállapítható, hogy a hivatkozott EUB ítéletekben a vizsgálat tárgyát nem képezték az állami tulajdonú földek, és az azok felett fennálló használati jog, ennél fogva a fordított diszkriminációval kapcsolatban tett ajánlások az állami tulajdont képező ingatlanokra nem vetíthetők rá automatikusan, így ezen ügyeket azok egyedi sajátosságára tekintettel kell vizsgálni. Az Alkotmánybíróság 11/2020. (VI. 3.) AB határozata ezen álláspontunkat is igazolja.

[58] **3. Érvényes és hatályos magyar jogszabály alkalmazhatóságát, illetve alkalmazandóságát – mindenre kiterjedő hatállyal – az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés a)–c) pontjai szerint – a jogalkotó aktusán kívül – csak az Alkotmánybíróság megsemmisítő döntése szüntetheti meg, a bíróság ilyen tartalmú döntését az Alaptörvény kizárja.** Az Európai Unió valamely jogi aktusának a vele kollízióban álló magyar jogszabállyal szembeni érvényesülése érdekében a bíróság az általa elbírálandó konkrét, európai uniós jogi relevanciával bíró ügyben és kizárólag az abban érintett felekre kiterjedő jogi hatállyal jogosult a magyar jogszabály alkalmazását félretéve az Európai Unió jogi aktust alkalmazni, az Alaptörvény E) cikkének (1)–(3) bekezdései alapján.

[59] Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az Európai Unió tagállamaiban egységesen alkalmazandó konkrét jogi aktus hiányában **az Európai Unió Bírósága ítéletének kiterjesztő értelmezésével hatályos törvényt nem hagyhat figyelmen kívül a bíróság.** Erre sem az Európai Unió joga, sem az Alaptörvény nem hatalmazza fel. Éppen ellenkezőleg: az Alaptörvény hetedik módosítása az R) cikk (4) bekezdésében az állam minden szervének, így a bíróságoknak is kötelességévé teszi hazánk alkotmányos önazonossága védelmét. Hatályban lévő törvény alkalmazását általános hatáskörű bíróság az európai uniós jog kiterjesztő értelmezésével nem tagadhatja meg, a hazai jogot nem teheti félre.

[60] **A hatályos hazai jog alkalmazásának indokolatlan mellőzése sérti az Alaptörvény B) cikkében deklarált jogállamiság elvét is.** Az Alkotmánybíróság a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban elvi élel kimondta, hogy „[a] bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel” {Indokolás [23], megismételte a 23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [27]}. A hatályos hazai jog önkényes mellőzése tehát alaptörvény-ellenes, bármilyen okból is történjék, így arra az uniós jog indokolatlan alkalmazása vagy vélt, de valójában nem létező kollízió feloldása sem ad lehetőséget.

[61] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel a vizsgált jogszabály, a Fétv. 108. §-a tekintetében az Alaptörvény B) cikkéből, E) cikk (2) és (3) bekezdéséből, valamint az R) cikk (1), (2) és (4) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelményként állapította meg, **hogy a bíróság európai jogi érintettség hiányában a magyar jog alkalmazását nem mellőzheti. Az Alaptörvény 28. cikke előírja a jogszabályoknak az Alaptörvénnyel összhangban álló értelmezését.** Az alkotmányos követelmény figyelembevétele ezért a bíróságok számára nemcsak a vizsgált esetben, hanem általában is irányadó. Ezzel kapcsolatos kétség esetén indokolt a hazai jogszabályt érintő bírói kezdeményezést benyújtani az Alkotmánybírósághoz, mert csak ebben az esetben kerül az Alkotmánybíróság abba a helyzetbe, hogy az esetleges kollíziót feloldja.

Úgy véljük, hogy a Kúria ítélete alapján a használat jogának visszajegyzése a Fertő tó nádas művelési ágú ingatlanaira sérti Igazgatóságunkat, mint vagyonkezelőt az Nvtv. 11.§ (8) bekezdése alapján megillető tulajdonosi jogokat, különös tekintettel arra, hogy a használatra a régi Ptk. 165. § (2) bekezdése szerint a haszonélvezet szabályait kell alkalmazni, így annak visszajegyzése, és fennállása folytán sérül a tulajdonost megillető rendelkezési jogunk. Mindez abban realizálódik, hogy a felperes a visszajegyzés folytán

jogosulttá válik a [REDACTED] nádas területein a nád aratására, és a nádtermény eltulajdonítására, értékesítésére. Ami Igazgatóságunkat, mint vagyonkezelőt meggátolja a törvényben előírt vízminőség-védelmi nádgazdálkodási feladatainak ellátásában, korlátozza a tulajdonhoz kapcsolódó birtoklási jogosultságában, az ingatlanok használatában, hasznainak szedésében. Igazgatóságunknak nincs módja ezáltal a vízminőség-védelmi nádgazdálkodás elvégzésére, koordinálására, az ingatlan használata feletti rendelkezésre, mert az ingatlan-nyilvántartásban bejegyzett használati jog mindezt ellehetetleníti számunkra. Különös tekintettel arra, hogy a 1975. évi megállapodások érvénytelenségének megállapítására irányuló perben a Győri Ítéltábla 2020. július 17. napján kelt Pf.IV.20.088/2020/6. számú másodfokú döntésében - az 1975. június 5. napján kelt, kezelői jog átadásáról szóló megállapodások (8 db) 13. pontjában foglalt rendelkezés érvénytelenségét megállapító és a [REDACTED] javára bejegyzett használati jog törlését elrendelő - az elsőfokú ítéletet (Győri Törvényszék 11P.20.203/2017/71. számú) részben megváltoztatta, azon ingatlanok esetében, ahol időközben törvény alapján törölve lett a használat joga, a törlési keresetet elutasította és a földhivatal megkeresését mellőzi.

Ennél fogva tehát a jogerős ítélettel érvénytelennek nyilvánított szerződésből eredő jogok visszajegyzéséről is döntött a Kúria, mely szintén sérti a tulajdonhoz való jogunkat, hiszen olyan jog visszajegyzéséről rendelkezik, amit a Fétv. 108.§ (1) bekezdése a törvény erejénél fogva megszüntetett, továbbá a jogerős bírósági ítélettel kimondott szerződés érvénytelensége folytán sem állhat fenn.

A 11/2020. (VI. 3.) AB határozat is tartalmaz az érvénytelenséggel kapcsolatos megállapításokat a [26]-[44] bekezdéseiben. Egyúttal felhívja a figyelmet, hogy a Fétv. 108.§-ának rendelkezése azt a célt is szolgálja, hogy a jogszabályba ütköző szerződésen alapuló jogot ne lehessen gyakorolni.

II/3. Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdés /alapvető jogok tiszteletben tartása/

A Kúria a Kf.V.39.162/2020/5. számú ítélet [29] bekezdésében az alábbiakról rendelkezik: *A Kúria e perben is követi az EUB ítélet és a haszonélvezeti jog automatikus törlésére vonatkozó a Fétv. 108.§ (1) bekezdésének és az Inyvtv 94.§ -ának az alkalmazásától eltekint.*

Fentiek tükrében úgy véljük, a Kúria megállapítása sérti a tulajdonhoz való jogunk, a tisztességes hatósági eljáráshoz és a tisztességes bírósági eljáráshoz való alaptörvényben biztosított jogunkat. Azaz nem tartja tiszteletben az Igazgatóságunkat megillető alapvető jogokat. Azáltal, hogy az ügyet olyan EUB döntésekre alapítja, melyekben a tőke szabad mozgása miatt nem alkalmazható a magyar jog, nem veszi figyelembe az eljárás során végig hangsúlyozott azon álláspontunkat, hogy jelen ügyben nincs szó a tőke szabad mozgásáról, így a nemzeti jogszabályokon alapuló közigazgatási hatósági eljáráshoz, valamint a hazai jogszabályokon alapuló tisztességes bírósági eljáráshoz lett volna jogunk.

A tőke szabad mozgásával kapcsolatos uniós jogi sérelem abban nyilvánul meg, hogy a más tagállami állampolgárok számára kedvezőtlen, hátrányos a szabályozás. „A

haszonélvezeti jog jogosultjának állampolgárságán vagy a tőke eredetén alapuló burkolt hátrányos megkülönböztetést rejthet magában.” (EUB Ítélete 71. pont) E tekintetben a EUB hangsúlyozza, hogy a magyarországi mezőgazdasági földterületeken tulajdonjogot szerezni kívánó külföldi állampolgárokat több éven keresztül korlátozásoknak vetették alá, illetve meg is tiltották számukra az ilyen jogok szerzésének lehetőségét, aminek következtében a más tagállamok állampolgárai számára az egyetlen lehetőség arra, hogy ezen évek során Magyarországon mezőgazdasági földterületekbe befektessenek, abban állt, hogy haszonélvezeti jogot szereznek. Ekképpen a haszonélvezet jogosultjai között magasabb az ilyen állampolgárok aránya a magyar állampolgárokénál, és ennek következtében a vitatott szabályozás nagyobb mértékben sújtja az előbbieket. Ennek értelmében azonban a tőke szabad mozgásával kapcsolatos rendelkezések sérelme nem érinti a magyar állampolgárokat, azaz jelen ügyben nem áll fenn az Európai Unió Bíróságának Ítéletében megfogalmazott problémakör.

Hangsúlyozni kívánjuk továbbá, hogy az előzetes döntéshozatali eljárásban az „értelmezés” során az EU Bíróságnak kizárólag arra a jogkérdésre kell választ adnia, hogy a szóban forgó szerződéses, illetve azon alapuló norma tartalma miként értendő. Az EU Bíróság feladata arra korlátozódik, hogy a Szerződés szövegéből és szelleméből levezesse a közösségi jogi norma jelentését, míg ezzel szemben a tagállami bíróság feladata az, hogy az ilyen módon értelmezett normákat a konkrét esetre vonatkoztatva alkalmazza. Jelen ügyben azonban az EU Bíróság által adott jogértelmezés nem alkalmazható, mivel hiányzik a tőke szabad mozgásának korlátozásának megítéléséhez nélkülözhetetlen külföldi elem megléte.

Az EUB hatásköre az eljárás során kizárólag a hozzá intézett kérdések értelmezésére terjed ki, nem fog tehát az ügy érdemében dönteni, ez a jogkör a kezdeményező tagállami bíróságot illeti meg. Így álláspontunk szerint jelen ügyben annak megfelelően kell mérlegelni a felperes által hivatkozott ítéletet, hogy annak nincs döntő ereje, főleg nem egy olyan ügyben, ahol nem azonos a tényállás. A felperes 2018. szeptember 21. napján kelt előkészítő iratának 6. oldal közepén maga is arra az álláspontra jut, hogy az EU Bíróság ítélete csak iránymutatás, a konkrét ügyet nem dönti el. Az Ítélet 79. pontja szerint: *„Bár végső soron a tényállás értékelésére és a nemzeti jogi szabályozás értelmezésére egyedül hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság feladata annak meghatározása, hogy jelen ügyben a nemzeti jogi szabályozás megfelel-e ezen követelményeknek, a nemzeti bíróság számára az előzetes döntéshozatal keretében hasznos válaszokat adni hivatott Bíróság hatásköre kiterjed arra, hogy az alapeljárás iratai, valamint a hozzá előterjesztett írásbeli és szóbeli észrevételek alapján az előtte lévő konkrét jogvita eldöntését lehetővé tévő útmutatást adjon e nemzeti bíróságnak.”* Azaz alapeljárás irataira tekintettel a kérdést előterjesztő nemzeti bíróságnak hivatott útmutatást adni az EU Bíróság ítélete, meghagyva a nemzeti bíróság azon jogát, hogy szabadon eldöntse az előtte fekvő ügyet, de semmiképpen nem arra hivatott, hogy egy más tényálláson alapuló eljárás eldöntését szolgálja.

Az ügyre nem tartozó európai uniós szabályozás alkalmazásával az Alaptörvényben biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogunk egyértelmű figyelmen kívül hagyása valósult meg, és az ítélet folytán az alperes alaptörvény-ellenes eljárásra való utasítása folytán a tisztességes, magyar jogszabályokon alapuló hatósági eljáráshoz való jogunk is elvételre került. Miután az ügy olyan szabályokon alapul, melyek a tényállás alapján nem vonatkoztathatók az ügyre, ennek folytán nem bízhatunk abban, hogy a alapjogi követelményekre tekintettel bírálják el.

II/4. Az Alaptörvény I. cikk (2) bekezdés /alapvető jogok elismerése/

A Kúria téves jogértelmezése figyelmen kívül hagyja az állami vagyonnal való gazdálkodásra vonatkozó alapvető feladatunkat, és azon alkotmányos követelményt, melynek jelen ügy tükrében Igazgatóságunknak kell megfelelnie. A [REDACTED] nádas művelési ágú ingatlanainak vagyonkezelése, mint állami alapfeladatunk használati joggal való korlátozásával **sérül a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodás alkotmányos elve**. Ahogy azt az indítvány I/4. pontjában részletesen kifejtettük, a Fertő tó a Magyar Állam kizárólagos tulajdonát képezi, forgalomképtelen nemzeti vagyon, melynek a hasznosítása nagy társadalmi felelősséggel jár.

Az Alaptörvény Kommentárja szerint:

*„Az Alaptörvény a magyar állam és az önkormányzatok tulajdonát nemzeti vagyonként határozza meg, és ezzel összhangban állapítja meg az azzal való gazdálkodás célját. Ennek megfelelően a **nemzeti vagyon kezelése nem szolgálhat magánérdekeket, hanem azt a közösség javára kell használni**, kiemelt figyelmet fordítva a végességükre tekintettel védelemre szoruló természeti erőforrásokra, valamint arra, hogy a nemzeti vagyon a jövő generációk számára is szükségleteik kielégítéséhez szükséges mértékben rendelkezésre álljon. A törvény sarkalatos törvényben rendeli el megállapítani ezen vagyongazdálkodás módját és a nemzeti vagyon védelmét, megőrzését szolgáló intézkedéseket. A fenti, nevesített követelmények szükségessé tehetik, hogy az állam bizonyos vagyonelemek tulajdonát és egyes tevékenységek végzését kizárólagosan önmagának tartsa fenn, továbbá hogy a nemzeti vagyon egy részét fokozottabb védelem alá helyezze. Ennek részletes szabályozása ugyancsak sarkalatos törvényben történik. „*

Azaz a tulajdonhoz való jogunk speciális annak tükrében hogy kizárólagos állami tulajdonról van szó, így nem csak az **Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése által biztosított tulajdonhoz való jogunk elismerése nem valósul meg, de az Alaptörvény 38. cikkében megállapított kötelezettségeinknek sem tudunk eleget tenni, így az erre vonatkozó alaptörvényi rendelkezés is sérelmet szenved.**

Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése szerint:

Az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. A nemzeti vagyon megőrzésének, védelmének és a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodásnak a követelményeit sarkalatos törvény határozza meg.

Igazgatóságunkat az Nvtv. 11.§ (8) bekezdése alapján megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek elismeréséhez hozzátartozik az állami vagyon kezelésének speciális szabályai is, melyek, ha lehet még szigorúbb követelményeket állítanak, melynek a tulajdonjog elismerésének hiányában nem tudunk megfelelni.

A nemzetközi dokumentumok közül szinte valamennyi kitér a tulajdonhoz való jogra. Így említhető az ENSZ deklarációja, amely szerint a tulajdonhoz való jog lehet egyéni, illetve kollektív jog, illetve kimondja, hogy a tulajdonától senkit nem lehet megfosztani.

Az Európai Unió Alapjogi Chartája szintén említi a tulajdonhoz való jogot. Kimondja, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogszerűen szerzett tulajdonát birtokolja, használja, azzal rendelkezzen. Így ezt mindenkinek tiszteletben kell tartani és el kell ismerni.

Az Alaptörvény kommentárja szerint: *A rendelkezés továbbá szoros összefüggésben áll az Alapvetés címet viselő alfejezet P) cikkével, valamint a Közpénzügyek alfejezetben található 38. cikkel, amely az állam és a helyi önkormányzatok vagyonát nemzeti vagyonnak minősíti.*

Mindezek alapján Igazgatóságunk, mint vagyonkezelő, akit megilletnek a tulajdonos jogai, a per során annak érdekében járt el, hogy a tulajdonhoz való jogát megvédje, és a jogellenes használat végleges megszüntetését elérje, a törvény (Fétv.) adta lehetőségek útján. Az állam kizárólagos tulajdonának igénybevételét az arra irányadó jogszabályok alapján kívánta biztosítani, ám a bíróság ezen alkotmányos jogokra nem volt figyelemmel. A per során tett nyilatkozataink mind azt szolgálták, hogy megvédjük a Magyar Állam tulajdonát, hogy annak birtoklását, használatát, hasznai szedését a továbbiakban ne engedjük át olyannak, akit a törvény erejénél fogva az érvénytelenség okán az már nem illet meg.

Véleményünk szerint ebben a vonatkozásban érzékelhető leginkább, hogy az Alaptörvény I. cikk (1) és (2) bekezdés, az alapvető jogaink tiszteletben tartása és elismerése nem valósult meg.

II/5. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelme /a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog/

Az Alkotmánybíróság gyakorlata munkálta ki azon alapelvek rendszerét, melyek érvényessége nem korlátozható egyetlen jogágra, függetlenül attól, hogy azok horizontálisan nincsenek az Alaptörvényben rögzítve és nem is tartalmazza azokat minden egyes eljárási, illetve anyagi jogi kódex.

A Ket. Kommentár a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 1.§ (3)-(4) bekezdésében meghatározott, a közigazgatási eljárás alapelveire vonatkozó rendelkezések értelmezéséhez az alábbi segítséget nyújtja:

„Az Alaptörvény alkotmányos rangra emelt egyes a közigazgatási hatósági eljárásokat is érintő ügyintézési alapelveket. Az Alaptörvény XXIV. cikke értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.”

„A rendeltetésszerű joggyakorlás követelménye és a joggal való visszaélés tilalma ilyen, a polgári jogból eredő, de az egész jogrendszerben érvényesülő alapelvek. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint demokratikus jogállamokban ezen - az egyes jogágak sajátosságaitól függő formában megjelenő - alapelveknek az egész jogrendszerre kiterjedő általános érvénye közvetlenül a mindenkori alaptörvény jogállamiság klauzulájából vezethető le. [31/1998. (VI. 25.) AB határozat, 18/2008. (III. 12.) AB határozat] Ehhez hasonlóan ügyintézési alapelveket nem csupán a Ket. 1-8. §-ai tartalmaznak. Vannak olyan ügyintézési alapelvek, amelyek alapelveként érvényesülnek a

Ket. egyes tételes jogi rendelkezéseihez kapcsolódva. Ezeket, így például az ügyféli rendelkezési jog tartalmát, a vonatkozó szakasznál fejtjük ki részletesen.”

„A közigazgatásra vonatkozó követelmény a legalitás elve: a kiszámíthatóság, az alkotmányos, illetve törvényes hatáskörben való eljárás elve, a jóhiszeműség, a közérdek ésszerű érvényesítésének, illetve a méltányosság elve, a nyitottság és átláthatóság követelménye.”

Fentiekkel ellentétben a Kúria ítéletével **elvette a törvényes hatósági eljáráshoz való jogot, mivel a földhivatal alaptörvénnyel összhangban álló döntését jogszabálysértőnek minősítette, és új eljárásra kötelezte, olyan elvek alapján, melyek sértik az alkotmányos elveket.**

Az Alaptörvény Kommentára a XXIV. cikk (1) bekezdésének értelmezéséhez az alábbi magyarázatot adja:

„1. Tisztességes hatósági ügyintézéshez való jog és indokolási kötelezettség

Az Alaptörvény ugyan a tisztességes eljáráshoz való jogot az emberi jogi egyezményeknek és a korábbi Alkotmánynak is megfelelően deklarálja, ám az Alapjogi Chartának megfelelően külön cikkben rendelkezik a hatóságok tisztességes eljárásáról és a jogellenesen okozott kár megtérítésének kötelezettségéről. A Charta szerint ez a jog magába foglalja mindenkinek a jogát arra, hogy az őt hátrányosan érintő egyedi intézkedések meghozatala előtt meghallgassák, az iratokat megismerje és az igazgatási szervek a döntéseket indokolják. Az elvek összefüggésben állnak a jó közigazgatás fogalmával, valamint a közigazgatási eljárásjog közös európai elveivel. Az ez utóbbival kapcsolatos követelmények az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága 1977-ben megalkotott határozatában szerepeltek, amelyek között kifejezetten is megtalálható a közigazgatási szerv indokolási kötelezettsége.

A hatóság fogalmába tágabb értelemben minden jogalkalmazó szerv beletartozik, így a közigazgatási szervek mellett a bíróságok is. Ez utóbbiakra azonban elsősorban az Alaptörvény XXVIII. cikkében garantált fair eljárás elve vonatkozik, míg e cikk általánosan követendő a hatósági ügyekben eljáró közigazgatási szervek számára is. A cikkben foglalt elveket a fontosabb eljárási törvények eddig is alapvető szinten deklarálták, ám jelen szabállyal alkotmányos megerősítést nyertek.

Elvként érvényesül tehát a pártatlan és részrehajlás nélküli ügyintézés, amelynek megvalósítása szoros összefüggésben áll a jogegyenlőség, a diszkrimináció tilalma, valamint az emberi méltóság alkotmányos elveivel. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy a hatóság ne alkalmazhatna megkülönböztetést, hanem csak azt az indokolatlan megkülönböztetést tiltja, ami az ügy elbírálása szempontjából lényegtelen körülményeken alapul, amely szempontok főként az adott ügytípusra vonatkozó anyagi jogszabályokból fakadnak. Mindez egyben a személyek egyenlő méltóságúként történő kezelését is jelenti.

A tisztességes ügyintézés követelménye nem csupán a jogszabályok megtartásával azonos, bár ez mindenképpen szükséges feltétele annak. A **fair eljárás** azonban ennél többet is jelent, az írott eljárási alapelvek megtartása mellett az olyan szabályokat, mint az udvarias ügyintézés, de szorosan összefügg ez a szabály az ésszerű időn belül történő döntés követelményével. A közigazgatási eljárások során az ügyintézési határidőt a jogszabályok állapítják meg. A tisztességes ügyintézés elve alapján azonban mindez nem azonos azzal, hogy a hatóságnak feltétlenül minden esetben meg kell várnia míg letelik a határidő, hiszen a jogszabály annak csak a véghatáridejét állapítja meg. Lényeges, hogy

az eljárások ésszerű időtartamának kritériuma az, amely miatt a nemzetközi jogvédő szervezetek előtti ügyek többsége megindul. Követelmény a döntés indokolásának kötelezettsége is a hatóság oldaláról, hiszen az ügyfél a jól szerkesztett döntésből értesülhet a döntés okairól. Az indokolási kötelezettség pontos szabályait az eljárási törvények állapítják meg.”

Az Alkotmánybíróság a 20/1017. (VII.18.) AB határozatában a tisztességes bírósági eljáráshoz fűződő joggal kapcsolatosan kiemelte, hogy az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában hogyan értelmezte a XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított alapjogot:

„Az Alkotmánybíróság az eddigi gyakorlatában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot az eljárás egészének minőségében ragadta meg. A vonatkozó korábbi gyakorlat áttekintése során a testület a 13/2013. (VI. 7.) AB határozatban a korábbi alkotmánybírósági döntésekben foglaltak felhasználhatóságát illetően rögzített szempontok figyelembevételével járt el. Ennek megfelelően a konkrét ügy kapcsán összevetette az alapul szolgáló alaptörvényi, illetve alkotmányi rendelkezéseket, és megállapította, hogy nincs akadálya a korábbiakban kialakult és idevágó gyakorlat megfelelő alkalmazásának.”

„Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlatában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog érvényesülésének megítélését minden esetben tartalmi vizsgálathoz kötötte: mint ahogyan jelen ügyben is, **elemezte az alapjog állított sérelmére vezető jogszabályi környezetet és bírói döntést, a szabályozás célját és a konkrét ügy tényállását, majd pedig - mérlegelés eredményeként - mindezekből vont le következtetéseket az adott esetre nézve megállapítható alapjogsérelemre nézve.**”

Úgy véljük a tárgyi ügyben is fontos figyelembe venni a tényállás egyedi elemeit, és a vonatkozó jogszabályok célját, ebből derül ki ugyanis leginkább, hogy a Kúria által elrendelt új hatósági eljárás során megvalósul a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme. Továbbá az ítélettel eldöntött közigazgatási eljárásban sem valósult meg a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogunk érvényesülése, hiszen a jogszerű döntés megsemmisítésre került, így nem bízhatunk abban, hogy a hatóság a jogszabályoknak megfelelően jár el, és tisztességes módon dönt az ügyfelek jogait és kötelezettségeit illetően.

II/6. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés /tisztességes bírósági eljáráshoz való jog/

A Kúria jelen alkotmányjogi panasszal megtámadott ítéletének [30] [31] bekezdései szerint:

[30] A fentiekben részletesen kifejtettek okán – eltérő jogi szabályozás hiányában, illetve ilyen megalkotásáig – a Kúria a magyar állampolgárok esetében sem találta megalapozottnak a Fétv. 108.§-ára tekintettel haszonélvezeti/használati jog törlését.

[31] A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a Kúria hangsúlyozza, az, hogy az érintett személyek köre, az érintett terület nagysága és ezáltal az ingatlanokon fennálló jog értéke is eltérő, relevanciával nem bír. Az EUB gyakorlata alapján a fordított diszkrimináció kiküszöbölése érdekében az uniós jogi előírásokat szükséges alkalmazni a tárgyalt esetben is.

Igazgatóságunk a Kúria fenti érvelésével nem ért egyet, különös tekintettel arra, hogy a tisztességes eljáráshoz hozzátartozik, hogy az ügy egyedi (más ügyektől eltérő) körülményeire a bíróság figyelemmel van. Álláspontunk szerint nem tisztességes az eljárás résztvevőivel szemben, ha a Bíróság „általánosságban” dönti el az adott ügyet, olyan mértékben, hogy annak eltérő elemeire nincs tekintettel. Tisztességtelennek tartjuk a Kúria azon megfogalmazását, hogy az ügy eltérő elemei nem bírnak relevanciával a döntéshozatalnál. Mindannak ellenére, hogy a fellebbezésünkben ugyanúgy, mint az elsőfokú eljárásban is részletesen kifejtettük, hogy az ügy egyedi sajátosságai nagyon fontos eltérést mutatnak, hiszen nincs meg a fő elem, a külföldi állampolgár, azaz hiányzik a tőke szabad mozgása uniós elv sérelme.

Úgy véljük érvelésünket támasztja alá a 6/1998. (III. 11.) AB határozat indokolása a tisztességes eljáráshoz való jog értelmezése kapcsán: A „*tisztességes eljárás*” (fair trial) követelménye nem egyszerűen egy a bíróságnak és az eljárásnak itt megkövetelt tulajdonságai közül (ti. mint „*igazságos tárgyalás*”), hanem az idézett alkotmányi rendelkezésben foglalt követelményeken túl - különösen a büntetőjogra és -eljárásra vonatkozóan - az 57. § többi garanciájának teljesedését is átfogja. Sőt, az Egyezségokmányban és az Emberi Jogok Európai Egyezményének - az Alkotmány 57. §-a tartalmához és szerkezetéhez mintát adó - eljárási garanciákat tartalmazó cikkei általában elfogadott értelmezése szerint a **fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csupán megítélni.** Ezért egyes részletek hiánya ellenére éppúgy, mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás „méltánytalan” vagy „igazságtalan”, avagy „nem tisztességes”.

Úgy hisszük, hogy Igazgatóságunk az eljárás során joggal hivatkozott a 25/2015 (VII.21.) AB határozatban foglaltakra, mert a jelen ügy megítélése során annak rendelkezéseit nem szabadott volna figyelmen kívül hagyni a Kúriának. Itt ugyanis az Alkotmánybíróság egyértelműen rávilágít arra, hogy nem mindegy, milyen ügyről van szó, nem mindegy, kik a szereplői. Az Alkotmánybíróság kimondja továbbá, hogy a Fétv. meghozatalának az volt a célja, hogy a korábbi tulajdonszerzési tilalmak és korlátozások megkerülésére létesített jogviszonyok alapján ne lehessen a továbbiakban igényt érvényesíteni:

„Az Ámt. 108. §-ának szükségességét és célszerűséget meghatározó módon indokolja, hogy a termőföld tulajdonlását illetően az új rendszerrel megvalósult nemzetstratégiai cél teljeskörű érvényesülése szempontjából az Ámt.-nek kellett felszámolnia annak a termőföldek megszerzése céljából kialakult, mintegy két évtizedre visszanyúló gyakorlatnak a jogkövetkezményeit is, amelynek alapján a haszonélvezeti jogot diszfunkcionálisan alkalmazták.

Az új rendszer működése ugyanis nem nélkülözheti a termőföldek tulajdonlására, haszonélvezetére és használatára vonatkozóan azt a követelményt, hogy az ingatlan-nyilvántartás az Alaptörvénynek megfelelő jogviszonyokat tükröző állapottal rendelkezzen. Mindezekből következően szükséges volt rendelkezni a közbeszédben az ún. „zsebszerződéseként” emlegetett jogi konstrukciók hatályosulásának megakadályozásáról, arról tehát, hogy a korábbi tulajdonszerzési tilalmak és korlátozások megkerülésére létesített jogviszonyok alapján ne lehessen tovább jogot, követelést vagy bármely igényt érvényesíteni.” [63]

Az Alkotmánybíróság indokolása jelen perben meghatározó, hiszen a felperes jogelődje Állami Vállalatként olyan jogosultságokat szerzett és vitt tovább Zrt.-ként az állam

kizárólagos tulajdonát képező ingatlanokon, melyek a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (Nvtv.) kizárólagos állami tulajdon hasznosítására vonatkozó rendelkezéseivel ellentétesek, és a megszerzés időpontjában hatályos jogszabályi előírásba is ütköznek. Ennél fogva tehát a fent részletezett eltérések vizsgálatának mellőzése tisztességtelen bírósági eljárást eredményezett Igazgatóságunk számára.

Már a fellebbezésünkben is kifejtettük, hogy tisztában vagyunk vele, hogy az elsőfokú ítélet a Kúria által 2018.El.II.JGY.K. számon kiadott „A Földforgalmi törvénnyel kapcsolatos perek gyakorlata” tárgykörében felállított joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleményén alapul. Ugyanakkor nyilvánvalóvá vált az is, hogy a másodfokú ítélet is ezen alapul annak ellenére, hogy kifejtettük a jelen ügy vonatkozásában annak alkalmazhatóságával kapcsolatos aggályainkat.

Az összefoglaló vélemény 64. és 65. oldalán kerül elemzésre a Kfv.III.37.393/2018/8. számú és a Kfv.III.37.410/2018/6. számú ügy, mely eseteket a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a K.27.384/2018/10. számú ítéletének meghozatalakor figyelembe vett, és amelyekre a Kúria másodfokú ítéletében szintén hivatkozott.

Ugyanakkor tisztességtelen eljárás megvalósulását véljük felfedezni abban is, hogy itt olyan esetekről van szó, melyek nem hasonlíthatók a jelen üggyhöz az alábbiak miatt:

A Kfv.III.37.393/2018/8. számú eset szerint egy házaspár egy ingatlanának 1/2 tulajdoni hányada feletti hasznélvezeti jogáról szól, ahol a feleség 2008-ban megkötött adásvételi szerződéssel megszerezte a férje tulajdonát képező 1/2-ed tulajdoni illetőséget, és ezen jogügylet során hasznélvezeti jogot szerzett az ingatlanon az ügy felperese, aki magyar állampolgár (természetes személy). Az ingatlanon 1 db 45 m² területű vályogból készült tanyaház áll. Azaz az ügy magánszemélyek között 1 db ingatlanon, és a rajta lévő 45 m² nagyságú vályogházon fennálló 2008. évi szerződéses viszonyból eredő hasznélvezeti jog törlését vizsgálja, nem érthető, hogy egy ilyen tényállás miként vethető össze a kizárólagos állami tulajdonát képező [REDACTED] területén kb. 63 750 000 m²-en (azaz kerekítve 6400 ha) egy 1975. évi szerződéssel megszerzett használati jog fennállását vitató helyzettel.

A Kfv.III.37.410/2018/6. számú ügyben a Kerületi Hivatal Ingatlan-nyilvántartási Osztálya hivatalból lefolytatott eljárásban felhívta a felperest (magyar állampolgár természetes személyt), mint a hasznélvezeti jog jogosultját, hogy közeli hozzátartozói viszonyra vonatkozó nyilatkozatát nyújtsa be. A felperes akként nyilatkozott, hogy az ingatlan tulajdonosa az élettársa volt. Azaz a tényállás szerint két korábban élettársi viszonyban álló magánszemély között létrejött szerződéssel alapított egy (feltehetően lakó) ingatlan feletti holtig tartó hasznélvezeti jog törléséről volt szó. Ez a tényállás szintén nem hasonlítható össze a kizárólagos állami tulajdonát képező Fertő tó kb. 63 750 000 m² területére vonatkozóan (azaz kerekítve 6400 ha-on) egy 1975. évi szerződéssel megszerzett használati jog törlésével.

Álláspontunk szerint a két idézett jogeset mind az érintett személyek köre, mind az érintett terület nagysága, és ez által az ingatlanokon fennálló jog értéke tekintetében is nagyban eltér. Hiszen nyilvánvaló, hogy egy tanyán és a rajta lévő vályogházon fennálló hasznélvezeti jog, az ingatlan életvitelszerű használatában nyilvánul meg, míg a kizárólagos állami tulajdonát képező [REDACTED] területének kb. [REDACTED] m² nagyságú részén fennálló használati jog, ami nádaratási jogként realizálódik, értékében és jelentőségében sem összevethető. **A [REDACTED], mint kizárólagos állami tulajdonban**

lévő víz, egyúttal védett és fokozottan védett terület. Az Alaptörvény is védelemben részesíti a természeti erőforrásokat az alábbiak szerint:

Az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése szerint:

(1) A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.

Jelen ügyben egy rendkívüli anyagi értékkel bíró állami jog visszakerüléséről van szó a Magyar Állam javára, amit a jelenlegi hatályos állami vagyonnal való gazdálkodásra vonatkozó jogszabályi környezet is megkíván. Jelen ügyben a Fétv. vonatkozó rendelkezéseit ekként kell értelmezni, ami nem azonosítható a magánszemélyek együttéléséből keletkezett lakóingatlanokra vonatkozó vagyoni kérdésekkel.

Továbbá hangsúlyozni szeretnénk, hogy a joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleményében az alábbi megállapításokra jutott:

A vélemény 162. oldalán az alábbiakat állapítja meg:

„A joggyakorlat-elemző csoport felállításakor a Kúria előtt polgári ügyszakban vizsgálat tárgyát képező két törvénynek még alig volt gyakorlata, e törvényeket érintő felülvizsgálati eljárások zömmel 2018. évben indultak meg.”

Az összefoglaló vélemény összegzésében a 162. oldalon az alábbiak kerülnek megállapításra:

*„Az előre meghatározott időbeli korlát miatt már **nem képezhette a joggyakorlat elemzés tárgyát például az állami tulajdonú, az állam által megkötött haszonbérleti szerződésekkel érintett földek** eladását követően az új tulajdonosok részéről gyakorolt haszonbérleti díj módosítására, haszonbérleti szerződés felmondására irányuló perek gyakorlata.”*

Azaz megállapítható, hogy a vizsgálat tárgyát nem képezték az állami tulajdonú földek, és az azok felett fennálló használati jog, ennél fogva úgy értékeljük, hogy a fordított diszkriminációval kapcsolatban tett ajánlások az állami tulajdont képező ingatlanokra nem vetíthetők rá automatikusan, így ezen ügyeket azok egyedi sajátosságára tekintettel kell vizsgálni.

Az összefoglaló vélemény zárszavában a 163. oldalon a csoport az alábbi megállapításokat teszi:

„A joggyakorlat-elemző csoport jegyzőkönyvbe foglalt egyhangú véleménye, hogy jelenleg nincs szükség egyik ügyszakban sem jogegységi eljárás kezdeményezésére, de jogalkotás kezdeményezésére sem. Az viszont megfogalmazódott, hogy körülbelül két év múlva érdemes lenne visszatérni a Földforgalmi tv.-vel kapcsolatos perek problémájához.”

Ennél fogva tehát a véleményben a természetes személyek tulajdonán fennálló holtig tartó haszonélvezeti jog törlésére vonatkozóan adott iránymutatás nem tekinthető egységes jogértelmezésnek, és nem kötelezően alkalmazandó a kizárólagos állami tulajdonon fennálló, korábban állami tulajdonú, de jelenleg magánkézben lévő céget megillető 1975. évi szerződésen alapuló használat joga törlésének ügyére. Úgy véljük a tisztességtelen eljárás abban is megnyilvánult, hogy nyilvánvalóan tisztában volt a Kúria

azzal, hogy a joggyakorlat még nem kellően kiforrott az ügyben, és általánosítani nem lehet, de ennek ellenére eltekintett az ügy sajátosságainak vizsgálatától, és egy általános sémát alkalmazott, ami azonban nem megfelelő, és ez alapján jogszerű ítélet nem hozható.

Az Alkotmánybíróság a 20/1017. (VII.18.) AB határozatában az alábbiakra hívta fel a figyelmet:

„A tisztességes bírósági eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes bírósági eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgggal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.

Az Alkotmánybíróság megállapítja továbbá, hogy a törvényszék önkényesen járt el akkor, amikor a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normát az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése ellenére nem alkalmazta.

A fentieket összefoglalva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a törvényszék contra legem jogalkalmazása három, egymást erősítő feltétel együttes fennállása következtében ért fel az alkotmányossági sérelem szintjére, és sértette az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát. Egyrészt a törvényszék a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, mint eljárásjogi jellegű alapjog egy aspektusát, az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolta meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazta. Másrészt, ezzel párhuzamosan, a törvényszék önkényesen járt el akkor, amikor a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem vette figyelembe. Harmadrészt a törvényszék önkényesen járt el akkor is, amikor döntését egy olyan bírósági joggyakorlatra alapította, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggésben kifejezetten hatályon kívül helyezte.”

A tisztességes eljáráshoz való jogunk sérelmét abban is megnyilvánulni látjuk, hogy **a tisztességes határidőben való döntés nem valósult meg, tekintettel az alábbiakra:**

Az elsőfokú ítéletet Igazgatóságunk 2019. március 26. napján vette át (cégkapun keresztül), majd annak rendelkezései alapján 2019. április 24. napján elektronikus úton felülvizsgálati kérelmet terjesztettünk elő a Kúriához. Ezt követően közel egy év kellett ahhoz, hogy a Kúria megállapítsa, hogy az ítélet ellen nincs helye felülvizsgálatnak.

A Kúria 2020. február 19. napján kelt KvF.VI.37.668/2019/5. számú végzésével az ügy iratait visszaküldte a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságra abból a célból, hogy a K.27.384/2018/10. számú ítéletet javítsa ki. A Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jogutódja a Győri Törvényszék a Kúria KvF.VI.37.668/2019/5. számú végzése alapján 2020. április 15. napján kelt K.700.411/2020/3. számú végzésével a K.27.384/2018/10. számú ítéletét kijavította, és megállapította, hogy az ítélet ellen fellebbezésnek van helye a Fővárosi Törvényszékhez.

2020. április 22. napján Igazgatóságunk a Fővárosi Törvényszékhez címzett fellebbezést nyújtott be K.27.384/2018/10. számú ítélet ellen (cégkapun keresztül). 2020. június 8. napján Igazgatóságunk érdemi nyilatkozatot tett a másodfokú eljárásban a Fővárosi

Törvényszékhez, mivel nem tudtuk, hogy a fellebbezésünket más Bíróság bírálja el, az ügy áttételéről értesítést nem kaptunk.

2020. augusztus 5. napján cégkapun a másodfokú ítélet kézbesítésével értesültünk arról, hogy a K.27.384/2018/10. számú ítélet elleni fellebbezésünket a Fővárosi Törvényszék helyett a Kúria bírálta el, mint másodfokú bíróság.

A fentiek alapján több mint másfél év telt el, mire a jogorvoslati kérelmünket elbírálták, ám annak menete egyértelműen jogszabálysértő volt, hiszen a jogorvoslati tájékoztatóval ellentétben más bírósághoz került a fellebbezésünk, és erről Igazgatóságunk nem értesült, így a másodfokú eljárásban tett nyilatkozatát feltehetően nem ismerte meg a fellebbezést valójában elbíráló bíróság.

A határidők tekintetében szintén megkérdőjelezhető, hogy az elektronikus ügyintézés során a Kúria 2020. július 2. napján kelt Kf.V.39.162/2020/5. számú ítéletéről miért egy hónappal később értesültünk 2020.08.05. napján.

Továbbá, mivel a jelen ügy alapját képező közigazgatási per 2015. évben indult a Fertő Zrt. 2015. január 9. napján kelt összevont keresetének benyújtásával, így az eljárásra a régi Pp. szabályai voltak irányadók. Ugyanakkor a Kúria Kf.V.39.162/2020/5. számú ítéletének jogi alapja a Kp. szabályain alapul. A régi Pp.-ről a Kp. szabályaira való áttérést az ítélet nem indokolja.

A Kp.157. § [Átmeneti rendelkezések] (1) bekezdése előírja: *Ezt a törvényt a 2018. január 1. napján vagy azt követően előterjesztett keresetlevél alapján indult eljárásokban kell alkalmazni.*

Álláspontunk szerint a Kúria eljárása sérti az Alaptörvény B) cikkében foglalt jogállamiság elvét, és az annak részét képező jogbiztonságot. Ennek az alkotmányjogi sérelemnek a realizálódása az, hogy az egész eljárás sérti Igazgatóságunk tisztességes bírósági eljáráshoz való alapvető jogát.

Fent kifejtett állításunkat alátámasztja a 11/2020. (VI. 3.) AB határozat [66] bekezdésének utolsó mondata: *Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel*

II/7. AB határozatok a fordított diszkrimináció fogalmának értelmezéséhez:

Az Alkotmánybíróság 21/1990 (X.4.) számú AB határozatában az Alkotmány 70/A. §-ának (a diszkrimináció tilalmához való alapvető jognak) értelmezéséről foglalt állást, melyet az állami privatizáció és reprivatizáció tükrében vizsgált. Ezen AB határozat rendelkezései tükrében szeretnénk megvizsgálni a jelen ügyet, és az abban hivatkozott fordított diszkrimináció értelmezését:

Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt tisztázza azokat a fogalmakat, amelyeket az Alkotmány értelmezésében használ.

A privatizálás az állami tulajdon magántulajdonba adását jelenti. A reprivatizálás a korábban magántulajdonban volt, jelenleg állami tulajdonú javak visszaadása a korábbi magántulajdonosnak. Mind a privatizálás, mind a reprivatizálás történhet ingyenesen vagy visszerhesen; a különbség tehát a jogosultak körében van.

AB határozatának III. fejezetében kifejti az alábbiakat:

Az Alkotmánybíróság 90/B/1990/9. számú határozatában (Magyar Közlöny 36. szám) már értelmezte az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében megfogalmazott megkülönböztetési tilalmat. Egyebek között megállapította, hogy a diszkrimináció tilalma nem jelenti azt, hogy minden, még a végső soron nagyobb társadalmi egyenlőséget célzó megkülönböztetés is tilos. A megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie, azaz az emberi méltóság alapjogán nem eshet csorba, azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni.

Az idézett határozatban az Alkotmánybíróság kifejtette azt is, hogy az azonos személyi méltóság jogából esetenként következhet olyan jog is, hogy a javakat és esélyeket mindenki számára (mennyiségileg is) egyenlően osszák el. De ha valamely - az Alkotmányba nem ütköző - társadalmi cél, vagy valamely alkotmányos jog csak úgy érvényesíthető, hogy e szűkebb értelemben vett egyenlőség nem valósítható meg, akkor az ilyen pozitív diszkriminációt nem lehet alkotmányellenesnek minősíteni. A pozitív diszkrimináció korlátjának a tágabb értelemben leírt, tehát az egyenlő méltóságra vonatkozó megkülönböztetés tilalma, illetve az Alkotmányban pozitívan megfogalmazott alapjogok tekintendők. Bár a társadalmi egyenlőség, mint cél, mint társadalmi érdek, megelőzhet egyéni érdeket, de nem kerülhet az egyén alkotmányos jogai elé.

A IV. fejezet szerint: Az ingyenes reprivatizálás és a kártalanítás lehetnek a politikai jóvátételen belüli változatok, jogilag azonban függetlenek, jogi rendezésük teljesen más összefüggésben történik (a piacgazdaság megteremtése, illetve a sérelmek enyhítése). Az egyik belüli diszkrimináció így a másik megoldáson belüli fordított diszkriminációval nem egyensúlyozható ki. A volt földtulajdonosok kedvezményezését az állami tulajdonból való tulajdonszervezés során tehát nem egyenlíti ki az, hogy ők nem kapnának kártalanítást. Nem tekinthető a földre vonatkozó eredeti tulajdonviszonyok helyreállítása, illetőleg az egyéb vagyontárgyak tulajdonosainak eleve részleges pénzbeli kártalanítása ugyanazon kártalanítás különböző módjainak.

Álláspontunk szerint az alkotmánybíróság rávilágít arra, hogy a diszkriminációnak mi a lényege, azaz, hogy a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie. Ugyanakkor az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni. Ebből pedig az következik a jelen ügy vonatkozásában, hogy az eset egyedi sajátosságait figyelembe véve nem áll fenn fordított diszkrimináció a [REDACTED] Zrt.-vel szemben, ha nem kap meg olyan jogosulatlan előnyöket, amelyek egyébként rá egyáltalán nem vonatkoznak. Ugyanis az egyedi esetet kell mérlegelni, azt, hogy jelen ügyben nem sérül a tőke szabad mozgása, mint uniós alapjog, hiszen külföldi elem hiányában jelen ügyben nem beszélhetünk egyáltalán a tőke szabad mozgásáról. Ebből adódóan tehát nem éri semmilyen hátrány a felperest azért, mert rá nem alkalmaznak egy olyan szabályt, amely az ő esetében irreleváns. Álláspontunk szerint a 11/2020. (VI. 3.) AB határozat rendelkezései azért is jól megvilágítják a jelen ügyet, mert a kérdés kulcsponthoz itt az állami jogosultságok magánkezü gyakorlása. A Fétv. rendelkezései tehát a társadalmi egyenlőség helyreállítását célozzák, mely esetben a társadalmi érdek az, hogy a [REDACTED] Zrt.-t se illessék meg olyan jogok és előnyök, melyeket más magáncégek, illetve

állampolgárok sem élvezhetnek, azaz olyan jogok visszavételéről van szó az állam javára, melyek csak abból az okból kerülhettek magánkézbe, hogy a felperes jogelődje állami vállalat volt, de tekintve, hogy a [REDACTED] magáncég, már nem élvezheti azon előnyöket, mivel a cél az, hogy állami területek használatához a [REDACTED] is csak úgy férjen hozzá, mint mindenki más az Nvtv. rendelkezési értelmében versenyeztetés eredményeként, egy sikeres pályázattal. Éppen ezért a használat jogának törlésére vonatkozó Fétv. és Inyvtv. rendelkezések, mint hatályos jogszabályok alkalmazása, és ezáltal a társadalmi érdek érvényesítése a [REDACTED], mint jogi személy alkotmányos jogait nem sérti, így nem valósul meg diszkrimináció.

Az AB kifejti azt is, hogy ha valamely - az Alkotmányba nem ütköző - társadalmi cél, vagy valamely alkotmányos jog csak úgy érvényesíthető, hogy e szűkebb értelemben vett egyenlőség nem valósítható meg, akkor az ilyen pozitív diszkriminációt nem lehet alkotmányellenesnek minősíteni. Mindebből következik, hogy nem kell mindenáron arra törekedni, hogy a hivatkozott EUB döntés alapján mindenki mentesüljön a Fétv. és az Inyvtv. vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazása alól, ugyanis nincs indok arra, hogy a diszkrimináció fogalmát ilyen szűken értelmezzük, azaz az EUB ítélet hatálya alá tartozó esetek nem hoznak létre pozitív diszkriminációt, amely miatt arra a következtetésre kellene jutni, hogy a fordított diszkriminációtól a felperest feltétlenül meg kell óvni.

Az Alaptörvény XV. cikke szerint:

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

Az alaptörvény megfogalmazása is utal arra, hogy a diszkrimináció mely esetekben vizsgálendő, ám véleményünk szerint a jelen ügyben ez nem merülhet fel.

Az Alkotmánybíróság a fordított diszkrimináció alkalmazását vizsgálta a 3002/2019.(I.7.) számú, az Üttv. rendelkezéseivel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz elutasításáról szóló AB határozatában. Ezen AB határozatban foglaltak alapján is szeretnénk áttekinteni jelen alkotmányjogi panasszal támadott ítélet alapjául szolgáló ügyet:

Az alábbiak szerint az Alkotmánybíróság arra a megállapításra jutott, hogy a vizsgált szabályozás szempontjából az összehasonlított szereplők nincsenek összehasonlítható helyzetben, nem alkotnak homogén csoportot, akkor nem kezelhetők egyenlőként.

[27] Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Alaptörvény-ellenes tehát a korlátozás, ha nem elkerülhetetlen, vagyis ha kényszerítő ok nélkül történik, továbbá ha a korlátozás súlya a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan {32/2015. (XI. 19.) AB határozat, Indokolás [101]}. Elsődlegesen tehát annak vizsgálata indokolt, hogy a szabályozással összefüggésben van-e olyan alkotmányosan elfogadható cél, amely az alapjog-korlátozást igazolhatja, azaz, hogy az alapjog-korlátozás szükséges-e. A korlátozás szükségessége két elemből áll: az alapjog korlátozásának alkotmányos célt

kell követnie, és alkalmasnak kell lennie a cél elérésére {lásd például: 15/2016. (IX. 21.) AB határozat, Indokolás [53]} {26/2017. (X. 17.) AB határozat, Indokolás [15]-[16]}.

[38] 4. Az indítványozó szerint a jogtanácsosi és az ügyvédi tevékenység közötti megkülönböztetés sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt törvény előtti egyenlőség (egyenlő bánásmód) követelményét. Érvelése szerint az Üttv. támadott szabályozása a kötelező kamarai tagság előírásával, továbbá a munkavállalást korlátozó szabályok előírásával a homogén csoportot nem alkotó jogtanácsosok és ügyvédek között de facto diszkriminációt teremt; a nem egyenlők egyenlőként való kezelése az indítványozó szerint sérti az egyenlő bánásmód követelményét, és mint ilyen alaptörvény-ellenes.

[39] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésében foglalt alaptörvényi rendelkezésekre vonatkozó gyakorlatát a 35/2017. (XII. 20.) AB határozat a következőképpen összegezte: [a]z Alkotmánybíróság gyakorlatában a diszkrimináció tilalma a jogrendszer egészét átható alkotmányos alapelvként kapott értelmezést. Eszerint **valamely megkülönböztetés alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha a jogszabály alkotmányos indok nélkül tesz különbséget a szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható jogalanyok között** {vö.: 10/2015. (V. 4.) AB határozat, Indokolás [19]}.

Az Alkotmánybíróság számos határozatában kifejtette azt is, hogy addig, amíg az alkotmányos alapjogokat érintő diszkriminációra vonatkozóan a vizsgálati módszere (mérceje) az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésébe foglalt szükségesség/arányosság tesztje, addig az alapjogokon kívüli egyéb jogokra vonatkozó diszkrimináció esetében akkor állapít meg alaptörvény-ellenes megkülönböztetést, ha annak nincs tárgyilagos mérlegelés szerinti észszerű indoka, vagyis önkényes {erre nézve lásd: 14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [31]-[32], összefoglalóan továbbá: 10/2015. (V. 4.) AB határozat, Indokolás [20]}. [...]

Az Alkotmánybíróság olvasatában az alapjognak nem minősülő egyéb jogra vonatkozó, személyek közötti alkotmányosértő hátrányos megkülönböztetés vagy más korlátozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha valamely személyt vagy embercsoportot más, azonos helyzetben lévő személyekkel vagy csoporttal történt összehasonlításban kezelnek hátrányosabb módon. **A megkülönböztetés pedig akkor alaptörvény-ellenes (alkotmányellenes), ha a jogszabály a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó (egymással összehasonlítható) jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne.** Rámutatott az Alkotmánybíróság arra is, hogy az alapjognak nem minősülő egyéb jogra vonatkozó, személyek közötti hátrányos megkülönböztetés vagy más korlátozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha a sérelem összefüggésben áll valamely alapjoggal, végső soron az emberi méltósághoz való joggal, és a megkülönböztetésnek nincs tárgyilagos mérlegelés szerinti észszerű indoka, vagyis önkényes {lásd összefoglalóan: 14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [32], összefoglalóan még: 3024/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [48]-[49], további hivatkozásként pl. 10/2015. (V. 4.) AB határozat, Indokolás [20]} {35/2017. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [41]-[44]}.

[40] Az Alkotmánybíróságnak az indítvány tartalma alapján a jelen ügyben **az ún. fordított diszkrimináció megállapíthatóságáról** kellett állást foglalnia, azaz arról, hogy az indítványozó szerint homogén csoportba nem tartozó jogtanácsosokat és ügyvédeket egyenlőként kezeli-e az Üttv. támadott szabályozása, és ennek következtében megállapítható-e az, hogy **a törvény nem egyenlőket kezel egyenlőként.** Az Alkotmánybíróság az Üttv. támadott szabályozása alapján megállapította, hogy a jogtanácsosok és az ügyvédek **a vizsgált szabályozás szempontjából nincsenek összehasonlítható helyzetben, nem alkotnak homogén**

csoportot. Azok a jogtanácsosok, akik nem váltak kamarai jogtanácsossá, nem tartoznak az Üttv. hatálya alá. Azok a kamarai jogtanácsosok, akik kamarai tagként végzik az Üttv. 66. § (4) bekezdésében meghatározott ügyvédi tevékenységet szintén nincsenek a vizsgált szabályozás szempontjából összehasonlítható helyzetben az ügyvédekkel, velük nem alkotnak homogén csoportot. Az Üttv. szabályozási koncepciója az ügyvédi tevékenység egységes szabályozására és az eltérő kamarai működési formák következetes megkülönböztetésére épül azzal, hogy az Üttv. 4. § (4) bekezdése értelmében természetes személy ügyvédi tevékenységet egyidejűleg csak egyetlen kamarai formában végezhet. A kamarai jogtanácsosok és az ügyvédek által végezhető ügyvédi tevékenység nem teljesen azonos; a kamarai jogtanácsosok az Üttv. 66. § (4) bekezdésben foglalt ügyvédi tevékenységet végezhetnek. Ez okszerűen következik a két hivatásrend eltérő kamarai tagságából, eltérő jogviszonyából és a kifejtett jogi tevékenységért viselt eltérő felelősségből.

[41] Az Alkotmánybíróság megállapítása szerint, önmagában az, hogy a kamarai jogtanácsosok az ügyvédek által végzett ügyvédi tevékenység egy részét az Üttv. 66. § (4) bekezdésében meghatározottak szerint végezhetik, nem jelenti a homogén csoportot egyébként nem alkotó két jogász hivatásrend (a nem egyenlők) egyenlőként történő kezelését. A két jogász hivatásrendet egymástól alapvetően megkülönböztető jellemzők az Üttv. szabályozásában is megtalálhatóak: az ügyvédek megbízási, a kamarai jogtanácsosok - korlátozott számú - munkajogviszony keretében látják el tevékenységüket, az ügyvédek által ellátható ügyvédi tevékenységhez kötelező jelleggel, az azzal arányban álló ügyvédi felelősségbiztosítás kapcsolódik, míg ilyen biztosítás megkötésére az Üttv. nem kötelezi a kamarai jogtanácsosokat. Az Üttv. 66. § (4) bekezdésében a kamarai jogtanácsosok által végezhető ügyvédi tevékenység meghatározása, - az ügyvédek által ellátható ügyvédi tevékenységhez képesti szűkítés - a működési keretek alapvető eltérését fejezi ki. A kamarai jogtanácsos természetes személlyel nem állhat ügyvédi tevékenység gyakorlására irányuló jogviszonyban, természetes személy védelmét - szemben az ügyvéddel - büntető eljárásban nem láthatja el, önálló letétkezelési tevékenységet nem végezhet, tekintettel arra, hogy a munkáltatóján kívüli személyek számára nem végezhet ügyvédi tevékenységet. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az indítványban foglalt indokok alapján az Üttv. kifogásolt szabályozása nem sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében foglalt jogegyenlőség alaptörvényi rendelkezését.

A fordított diszkrimináció AB szerinti értelmezésében tehát azt jelenti, hogy adott helyzetben nem egyenlőket egyenlőként kezelnek. Jelen ügy vonatkozásában véleményünk szerint a fordított diszkriminációra azért nem kell figyelemmel lenni, mert a [REDACTED] helyzete eltér a EUB ítéletében alapul vett esetektől, ott a külföldi elem megléte miatt lehetett a tőke szabad mozgásával ellentétes jogszabályi megítélést megállapítani, a [REDACTED] esetében azonban nem áll fenn az uniós alapjog sérelme, így a felperes szempontjából a használat jogát törő rendelkezések nem ellentétesek az uniós joggal, éppen ezért az EUB ítéletből származó előnyöket a [REDACTED] számára nem lenne szabad biztosítani.

Álláspontunk szerint a fordított diszkrimináció - AB szerinti értelmezésében - jelen ügyben épp azzal valósul meg, hogy a [REDACTED]-t és a C-52/16. és a C-113/16. sz. egyesített ügyekben hozott EUB ítélet szereplőit azonos megítélés alá teszik, annak ellenére, hogy nem alkotnak homogén csoportot. Véleményünk szerint tehát indokolatlanul részesül a [REDACTED] a használat jogának visszajegyzésében, mint kedvezményben, olyan jogszabálysértés megvalósulására tekintettel, mely az ő vonatkozásában irreleváns. Úgy véljük, hogy a fordított diszkrimináció éppen azáltal

valószínű, hogy a jelen ügyet olyan csoportba soroljuk, ahová nem tartozik, és nem is lenne azonos módon elbírálgató. A jogszerű eljárás az lenne, ha a [REDAKT] a használat jogának jogszabályszerű törlése alól nem mentesülne, mert az nem hordozza magában a fordított diszkrimináció lehetőségét, kizárólag a hatályos magyar jogszabályoknak megfelelő jogalkalmazást, melynek egyébként az alperes a közigazgatási határozatok meghozatalkor teljes mértékben megfelelt.

II/7. Összegzés

A jelen alkotmányjogi panasszal megtámadott másodfokú ítélet, és a helyben hagyott elsőfokú ítélet is a Kfv.III.37.393/2018/8. számú és a Kfv.III.37.410/2018/6. számú Kúria ítéleteken alapult. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság 11/2020. (VI. 3.) AB határozata kimondja, hogy a Fétv. 108. § (1), (4) és (5) bekezdése alkalmazásánál az Alaptörvény B) cikkéből, E) cikk (2) és (3) bekezdéséből, valamint az R) cikk (1), (2) és (4) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság európai uniós jogi érintettség hiányában a magyar jog alkalmazását nem mellőzheti.

Azaz az Alkotmánybíróság nem csak a Fétv. 108.§ (4) (5) bekezdését vizsgálta, mely az eljárás felfüggesztésére vonatkozó ügyben releváns, hanem a Fétv. 108. (1) bekezdését is, mely a használat jogának törlése kérdésében irányadó. Azaz a Fétv. 108.§ (1) bekezdését is alkalmaznia kell az eljáró bíróságnak, tekintettel arra, hogy az az alaptörvénnyel összhangban áll, érvényes és hatályos magyar jogszabály, az Alkotmánybíróság nem semmisítette meg, éppen ezért a Fétv. 108.§ (1) bekezdésének **alkalmazásának indokolatlan mellőzése sérti az jogállamiság elvét, és a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot is.**

Mindezek alapján úgy véljük, az Alkotmánybíróság rávilágít arra, hogy a Fétv. 108.§ (1) bekezdése, mint a jogalkalmazás során nem mellőzhető hatályos magyar jogszabály szerint a 2014. április 30-án fennálló, határozatlan időre vagy 2014. április 30-a után lejáró, határozott időtartamra nem közeli hozzátartozók között szerződéssel alapított haszonélvezeti jog, továbbá használat joga 2014. május 1-jén a törvény erejénél fogva megszűnt. Így a [REDAKT] használati jogát a [REDAKT] területére vonatkozóan az elsőfokon eljáró földhivatal a jogszabályoknak és az Alaptörvény követelményeinek megfelelően eljárva törölte az Inyvtv. 94. § (5) bekezdése alapján.

Ennél fogva a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (jogutód Győri Törvényszék) K.27.384/2018/10. számú ítélete, mely a magyar hatályos jogszabály mellőzésén alapul, jogszabálysértő és egyben alaptörvény-ellenes, továbbá ezt az ítéletet helyben hagyó – azonos jogi érveléssel alátámasztó – Kf.V.39.162/2020/5. számú másodfokú ítélet is jogszabálysértő és egyben alaptörvény-ellenes.

A fent nevezett ítéletek jogszabálysértő, és alkotmányjogi szempontból kifogásolható volta miatt az alperesi beavatkozó (indítványozó) számára alapjogi sérelmet okoznak.

Úgy véljük, hogy miután a Kúria Kf.V.39.162/2020/5. számú ítéletével szembe helyezkedik az Alaptörvény B) cikkéből, E) cikk (2) és (3) bekezdéséből, valamint az R) cikk (1), (2) és (4) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelményekkel, ezáltal ítéletével Igazgatóságunknak megsértette a jelen alkotmányjogi panasz II/1.

pontjában felsorolt az Alaptörvényben biztosított alapvető jogait, a II/2-II/6. pontokban bemutatott részletes indokolásban foglaltak szerint. (A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolását a II/2-II/7. fejezetek tartalmazzák.)

Ehhez szeretnénk idézni az Alkotmánybíróság 21/2014. (VII. 15.) AB határozatában kifejtett álláspontját, mely szerint:

"a tisztességes eljáráshoz való jog követelményrendszerének alaptörvényi szabályai már nemcsak a jogszabályok, hanem az egyes bírói döntések számára is alkotmányos mércéül szolgálnak."

Az Alkotmánybíróság 19/2015. (VI. 15.) AB határozatában az alábbi megállapítást teszi, mely szintén összhangban áll az Igazgatóságunk által előadottakkal:

„Az Alkotmánybíróság a fentiekkel kapcsolatban hangsúlyozza: nem kívánja elvégezni a bizonyítékok újbóli (jogi értelemben vett) mérlegelését; ez a hatóságok és a rendes bíróságok feladata. Alaptörvényből fakadó funkcióját viszont úgy tudja a konkrét ügy kapcsán betölteni, ha rámutat: olyan, az ügy eldöntése szempontjából releváns tényezőket hagyott figyelmen kívül a Bíróság, amely tény önmagában a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét okozta. „

III. Zárszó

Az Alkotmánybíróság már két ízben is foglalkozott a (Fétv.) 108. § (1) bekezdése vonatkozásában alaptörvénnyel való összhangjáról, és magyar jogban való alkalmazhatóságáról, mindkét esetben megállapította, hogy a rendelkezés összhangban van Magyarország Alaptörvényével, és a magyar jog ennek a rendelkezésnek az alkalmazását – európai uniós jogi érintettség hiányában – nem mellőzheti.

A 25/2015 (VII.21.) AB határozatban foglaltak szerint:

Az Alkotmánybíróság a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (Fétv.) 108. §-a és az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (Inytv.) 94. § (5) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasította.

A 11/2020. (VI.3.) AB határozat értelmében:

Az Alkotmánybíróság hivatalból eljárva megállapította, hogy a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény 108. § (1), (4) és (5) bekezdése alkalmazásánál az Alaptörvény B) cikkéből, E) cikk (2) és (3) bekezdéséből, valamint az R) cikk (1), (2) és (4) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, hogy a bíróság európai uniós jogi érintettség hiányában a magyar jog alkalmazását nem mellőzheti.

Igazgatóságunknak, mint a Magyar Állam kizárólagos tulajdonát képező [REDACTED] nádas területek vagyonkezelőjének törvény adta kötelezettsége a vízminőség-védelmi

nádgazdálkodás, és mint vagyonkezelő szervet megilleti, hogy éljen az Nvtv. biztosította tulajdonosi jogosultságaival, és az ingatlanok felett szabadon rendelkezzen, azokat szabadon hasznosítsa, a hasznait szedhesse.

Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése által biztosított, a tulajdonhoz való jog korlátját képezi egy olyan ítélet, melynek értelmében az Alaptörvénnyel összhangban álló törvényi rendelkezés alapján megszűnt, (és érvénytelen) egy magáncéget megillető - tulajdonjogot korlátozó - használati jog visszajegyzésre kerül az ingatlan-nyilvántartásba.

Igazgatóságunkat megilleti a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése értelmében, ám ez a Kúria téves jogértelmezésen alapuló döntése révén elvesz, miután alperes jogszerű hatósági határozatát megsemmisítik és a hatóságot egy olyan jog visszajegyzésére kötelezik, amely a törvény erejénél fogva megszűnt, és érvénytelen is, és a megsemmisített határozat alapját képező hatósági eljárás kapcsán sem érvényesülhet az ügyfél jogszabályoknak megfelelő döntéshez való joga.

Igazgatóságunk szempontjából sérült a tisztességes bírósági eljáráshoz való az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított alapjog, a tekintetben, hogy a bíróság a nyilvánvalóan az alapul vett jogesetektől eltérő tényállási elemeket az eljárása során nem vette figyelembe, azokra kimondottan azt mondta, hogy az ítélethozatal szempontjából nincs relevanciájuk. A bíróság nem vette figyelembe az eljárás során az általunk hivatkozott AB határozatokban foglalt alkotmánnyal összhangban álló érvelést, mely alapján az általunk előadottakat nem fair módon mérlegelte, hanem jogellenesen figyelmen kívül hagyta. Az egyedi ügyet annak sajátosságaira tekintet nélkül egy általános sémába illesztette bele, mely nyilvánvalóan nem lehet része egy fair eljárásnak.

Az Alaptörvény I. cikk (2) bekezdése alapján az Igazgatóságunkat megilleti az alapvető jogainak elismerése, ám ez nem valósult meg a tekintetben, hogy a tulajdonhoz való jogot nem ismeri el a bíróság, annak korlátozását jelentő használati jog visszajegyzése elrendelésével.

Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése értelmében az alapvető jogokat tiszteletben kell tartani, ám a Kúria döntésében nem vette figyelembe az Igazgatóságunkat megillető jogokat, így a tulajdonhoz való jogot, és a tisztességes bírósági és hatósági eljáráshoz való jogot nem tartotta szem előtt ítélethozatala során.

A Kúria ítéletének alaptörvény-ellenes értelmezéséből adódóan Igazgatóságunknak, mint az állami tulajdonú [REDACTED] vagyonkezelőjének, fent nevezett alapjogai sérülnek azzal, hogy a [REDACTED] javára a törvény erejénél fogva megszűnt és érvénytelen használati joga az ítélet folytán visszajegyzésre kerül a Fertő tó nádas művelési ágú ingatlanaira vonatkozóan az ingatlan-nyilvántartásba. A használata joga (mint a nádaratási jogként realizálódó jogosultság) korlátozza Igazgatóságunkat megillető tulajdonosi jogait. A vonatkozó eljárásokban pedig megfoszt minket a tisztességes bírósági és hatósági eljáráshoz való jogunktól, és mindezek révén az alapvető jogaink tiszteletben tartása, és elismerése sem valósul meg.

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) 28. cikke kimondja:

*A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuláját, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a **józan észnek** és a **közjónak** megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.*

Az Alaptörvény 28. cikke a bíróságok és közvetetten más közhatalmi szervek jogértelmezésére irányadó szabály, amely a jogszabályok értelmezésével kapcsolatosan ad eligazítást, iránymutatást. Mindebből az következik, hogy a jogértelmezés keretében a bíróságoknak elsősorban a jogalkotó által meghatározott célt kell figyelembe venniük.

Úgy véljük, hogy a Kúria nem vette figyelembe az Alaptörvény 28. cikkében hangsúlyozott jogalkalmazási követelményt, különös tekintettel arra, hogy a tőke szabad mozgásának védelme érdekében a jelen ügy vonatkozásában (ahol nincs külföldi elem, ami a tőke szabad mozgásának alappillére) előadott jogértelmezése a józan észnek teljes mértékben ellentmond.

Miután a jelen ügy az Alkotmánybíróság hivatkozott 11/2020. (VI. 3.) AB határozatát megalapozó per alapügyének tekinthető perben született, ezért az abban foglaltak közvetlenül irányadóak jelen ügyre. A 11/2020. (VI. 3.) AB határozatban foglalt jogértelmezéssel ellentétbe helyezkedés, vagy annak jelen ügyben való mellőzése az alaptörvényi (alkotmányos) jogértelmezéssel való szembehelyezkedést jelentené.

Fentiekre tekintettel Igazgatóságunk kéri, hogy a Kúria Kf.V.39.162/2020/5. számú ítéletének, a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság K.700.411/2020/3. számú végzésével kijavított K.27.384/2018/10. számú ítéletére kiterjedő hatállyal az alaptörvény-ellenességét megállapítani szíveskedjenek, és az alaptörvény-ellenessége miatt az Abtv. 27.§-a és a 43.§-a alapján a másodfokon, valamint az elsőfokon, az ügy érdemében meghozott ítéleteket megsemmisíteni szíveskedjenek.

Az Abtv. 54. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság előtti eljárás illetékmentes, az indítványozó az alkotmánybírói eljárás során felmerült költségeit maga viseli.

IV. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

1. Igazgatóságunk ezúton **nyilatkozik** arról, hogy a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírói ítélet végrehajtásának felfüggesztését nem kezdeményezte.
2. Eljáró kamarai jogtanácsos meghatalmazása és a jogtanácsosi igazolvány másolata
3. Nyilatkozat a személyes adatok nyilvánosságra hozatalával kapcsolatban
4. Beavatkozás bejelentése, meghatalmazás, feladási és letöltési igazolás (2018.06.12.)

5. Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság K.27.384/2018/2. és K.27.384/2018/3. számú végzése, felperes keresetlevele, alperes ellenkérelme
6. Jegyzőkönyv a 2018.09.19. napján 10:00-kor megtartott tárgyalásról
7. Előkészítő irat felperes 2018.09.21.
8. Nyilatkozat alperesi beavatkozó 2018.11.07. (feladási és letöltési igazolás)
9. Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság K.27.384/2018/9. számú idéző végzése
10. Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság K.27.384/2018/10. számú ítélete
11. Alperesi beavatkozó felülvizsgálati kérelme (meghatalmazás, feladási és letöltési igazolás 2019.04.23.)
12. Kúria Kfv.VI.37.668/2019/5. számú végzése felülvizsgálati eljárásban
13. Győri Törvényszék K.700.411/2020/3. számú kijavító végzése
14. Alperesi beavatkozó fellebbezése 2020.04.22. (meghatalmazás, feladási és letöltési igazolás)
15. Győri Törvényszék K. 700.411/2020/5. számú kijavító végzés jogerejét megállapító végzés
16. Alperesi beavatkozó érdemi nyilatkozat a másodfokú eljárásban 2020.04.22. (2020.06.08. feladási és letöltési igazolás)
17. Kúria Kf.V.39.162/2020/5. számú ítélete másodfokú bírósággént

Győr, 2020. szeptember 4.

Tisztelettel:
Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság
indítványozó

